



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ ПАРЛАМЕНТ

СЪВЕТ

Брюксел, 20 май 2021 г.
(OR. en)

2019/0152 (COD)
LEX 2090

PE-CONS 9/1/21
REV 1

RECH 92
COMPET 161
EDUC 79
CODEC 335

**РЕШЕНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА ОТНОСНО
СТРАТЕГИЧЕСКАТА ИНОВАЦИОННА ПРОГРАМА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА
ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ (EIT) ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.: СТИМУЛИРАНЕ НА
ТАЛАНТА И КАПАЦИТЕТА НА ЕВРОПА ЗА ИНОВАЦИИ И ЗА ОТМЯНА НА РЕШЕНИЕ
№ 1312/2013/ЕС**

РЕШЕНИЕ (ЕС) 2021/...
НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА

от 20 май 2021 г.

**относно Стратегическата иновационна програма на Европейския институт
за иновации и технологии (ЕИТ) за периода 2021—2027 г.:
стимулиране на таланта и капацитета на Европа
за иновации и за отмяна на Решение № 1312/2013/ЕС**

(Текст от значение за ЕИП)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 173, параграф 3 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет¹,

в съответствие с обикновената законодателна процедура²,

¹ ОВ С 47, 11.2.2020 г., стр. 69.

² Позиция на Европейския парламент от 27 април 2021 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и решение на Съвета от 10 май 2021 г.

като имат предвид, че:

- (1) В Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета¹⁺, и по-специално в член 4 от него, се предвижда приемането на стратегическа иновационна програма (СИП).
- (2) СИП следва да определи приоритетните области и стратегията за Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) за съответния седемгодишен период и в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета²⁺⁺, следва да установи ключовите действия на ЕИТ и следва да включва оценка на очакваното обществено, икономическо и екологично въздействие на ЕИТ, неговите дейности за достигане до широката общественост и способността му да генерира най-висока добавена стойност от гледна точка на иновациите. СИП следва да вземе под внимание резултатите от постоянния мониторинг и периодичната независима оценка на ЕИТ.

¹ Регламент (ЕО) № 2021... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на Европейски институт за иновации и технологии (ОВ ...).

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

² Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“, за определяне на нейните правила за участие и разпространение на резултатите и за отмяна на регламенти (ЕС) № 1290/2013 и (ЕС) № 1291/2013 (ОВ ...).

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

- (3) СИП следва също така да вземе предвид стратегическото планиране на Рамковата програма за научни изследвания и иновации “Хоризонт Европа” (наричана по-нататък „Хоризонт Европа“), създадена с Регламент (ЕС) 2021/...⁺, да установява и насърчава подходящи полезни взаимодействия и взаимно допълване между дейностите на ЕИТ и други подходящи национални и регионални инициативи, инструменти и програми на Съюза, както и да гарантира съгласуваност с приоритетите и ангажиментите на Съюза, включително посочените в съобщенията на Комисията от 11 декември 2019 г. относно Европейския зелен пакт, от 27 май 2020 г. относно „Бюджетът на ЕС осигурява ресурс за плана за възстановяването на Европа“ (наричан по-нататък „Планът за възстановяване на Европа“), от 19 февруари 2020 г. относно Европейския стратегия за данните, от 10 март 2020 г. относно „Стратегия за мястото на МСП в устойчива и цифрова Европа“ и от 10 март 2020 г. относно „Нова промишлена стратегия за Европа“, и свързаните с постигане на стратегическа автономност на Европа при същевременно запазване на отворена икономика.
- (4) СИП следва да включва оценка на финансовите потребности и източници за бъдещите дейности на ЕИТ. Тя следва да съдържа също така примерен финансов план, обхващащ периода на съответната многогодишна финансова рамка (МФР).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20(2018/0224(COD)).

- (5) С цел да се осигури приемственост на дейностите на ЕИТ и общностите на знание и иновации (ОЗИ) съгласно съответните разпоредби на Регламент (ЕС) 2021/...⁺, настоящото решение следва да влезе в сила по спешност и да се прилага с обратно действие от 1 януари 2021 г.
- (6) Доколкото целите на настоящото решение не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, а поради обхвата и последиците му могат да бъдат по-добре постигнати на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящото решение не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (7) Решение № 1312/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ следва да бъде отменено,

ПРИЕХА НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

¹ Решение № 1312/2013/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно стратегическата иновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ): приносът на ЕИТ за по-иновативна Европа (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 892).

Член 1

Приема се Стратегическата иновационна програма на Европейския институт за иновации и технологии за периода 2021—2027 г. (наричана по-нататък „СИП за периода 2021—2027 г.“), съдържаща се в приложението.

Член 2

СИП за периода 2021—2027 г. се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/....⁺.

Член 3

Решение № 1312/2013/ЕС се отменя, считано от 1 януари 2021 г.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

Член 4

Настоящото решение влиза в сила в деня на публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се от 1 януари 2021 г.

Съставено в Брюксел на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ

СТРАТЕГИЧЕСКА ИНОВАЦИОННА ПРОГРАМА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ИНСТИТУТ ЗА ИНОВАЦИИ И ТЕХНОЛОГИИ ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

Съдържание

1.	Въведение	4
1.1.	Контекст.....	5
1.2.	Основни предизвикателства.....	11
1.3.	Място в рамките на „Хоризонт Европа“	14
2.	Вдигане на летвата: Стратегия за ЕИТ и цели за периода 2021—2027г.....	18
3.	Стимулиране на таланта и капацитета на Европа за иновации: КЛЮЧОВИ ДЕЙСТВИЯ 20	
3.1.	Подкрепа за съществуващите ОЗИ	20
3.2.	Увеличаване на регионалното въздействие на ОЗИ	23
3.3.	Поставяне на началото на нови ОЗИ.....	27
3.4.	Подпомагане на капацитета за иновации и предприемачество на висшите учебни заведения.....	29

3.5.	Междутематични дейности на ЕИТ.....	35
3.5.1.	Комуникация и разпространение	35
3.5.2.	Набелязване и обмен на добри практики със заинтересованите страни	38
3.5.3.	Международно сътрудничество и дейности за достигане до широката общественост по света.....	39
3.6.	Реализация: режим на работа.....	40
3.6.1.	Оперативен модел на ОЗИ	41
3.6.2.	Модел за финансиране на ОЗИ.....	44
3.6.3.	Намаляване на административната тежест	48
3.6.4.	Отношения на ЕИТ с ОЗИ след прекратяване на споразумението за партньорство.....	49
3.7.	Полезни взаимодействия и допълване с други програми на Съюза	51
4.	Преодоляване на кризата в резултат на избухването на COVID-19.....	56

5. Ресурси	57
5.1. Бюджетни нужди.....	57
5.2. Въздействие (мониторинг и оценка)	59
5.2.1. Докладване и мониторинг	60
5.2.2. Оценка, междинен преглед и цялостна оценка	66
Приложение 1	79
Приложение 2	79

1. ВЪВЕДЕНИЕ

С настоящата стратегическа иновационна програма се определят приоритетните области и стратегията на Европейския институт за иновации и технологии (ЕИТ) за периода 2021—2027 г. (наричана по-нататък „СИП за периода 2021—2027 г.“) Тя определя целите, ключовите дейности, начина на работа, очакваните резултати и въздействието на ЕИТ, както и дава оценка на необходимите ресурси. Чрез СИП за периода 2021—2027 г. се осигурява необходимата съгласуваност на ЕИТ с „Хоризонт Европа“.

СИП за периода 2021—2027 г. се основава на оценка на въздействието, извършена от Комисията. В нея се взема под внимание проектът за СИП, подготвен от ЕИТ и представен на Комисията на 20 декември 2017 г. съобразно предвиденото в Регламент (ЕО) № 294/2008 на Европейския парламент и на Съвета¹. В нея са отразени също така Регламент (ЕС) 2021/...⁺, и по-специално ключовата роля на ЕИТ като част от стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“, както и неговият принос за справяне с глобалните и обществените предизвикателства, включително поставените цели и поетите ангажименти във връзка с изменението на климата и целите на Организацията на обединените нации (ООН) за устойчиво развитие (ЦУР), както и за стълб I „Високи постижения в научната област“ и за стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“ на „Хоризонт Европа“. СИП за периода 2021—2027 г. се опира на извлечените поуки от предишните години от дейността на ЕИТ и на резултатите от обширен процес на консултации с ключови заинтересовани страни.

¹ Регламент (ЕО) № 294/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 11 март 2008 г. за създаване на Европейски институт за иновации и технологии (ОВ L 97, 9.4.2008 г., стр. 1).

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

В СИП за периода 2021—2027 г. се взема предвид стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“, за да се осигури съгласуваност с дейностите по „Хоризонт Европа“ и полезни взаимодействия с други съответни програми на Съюза, както и съгласуваност с приоритетите и ангажиментите на Съюза, включително тези, свързани с Европейския зелен пакт, плана за възстановяването на Европа, Европейската стратегия за данните, стратегията за МСП за устойчива и цифрова Европа и новата промишлена стратегия за Европа, както и тези, свързани с постигането на стратегическа автономност на Съюза при запазване на отворена икономика. Освен това тя допринася за действия по глобалните и обществените предизвикателства, включително ЦУР, като следва принципите на Парижкото споразумение, прието по линия на Рамковата конвенция на ООН по изменение на климата¹, както и за постигането на икономика с нулеви нетни емисии на парникови газове най-късно до 2050 г. С нея се цели също така да се увеличат взаимното допълване и полезните взаимодействия между дейностите на ЕИТ и националните и регионалните приоритети и програми за финансиране.

1.1. Контекст

ЕИТ бе създаден през 2008 г. с цел да допринася за устойчив икономически растеж и конкурентоспособност чрез засилване на иновационния капацитет на Съюза и на държавите членки. Той бе пионер по отношение на интегрирането на висшето образование, научните изследвания и иновациите (наричан по-нататък „триъгълник на знанието“) в обединение със силен акцент върху предприемаческия талант, създаването на предприятия и иновационните умения.

¹ ОВ L 282, 19.10.2016 г., стр. 4.

След създаването си ЕИТ се наложи постепенно като уникален инструмент за намиране на решения на обществените предизвикателства чрез интегрирането на триъгълника на знанието. Той действа главно чрез общностите за знания и иновации (ОЗИ)¹⁺. Понастоящем има осем ОЗИ, които извършват дейност в областта на изменението на климата, цифровата трансформация, енергията, храните, здравеопазването, суровините, градската мобилност и производството с добавена стойност.

До момента всяка ОЗИ е организирана около пет до десет центъра за съвместно ползване (ЦСП)²⁺, чието предназначение е да действат като географски центрове, които също така осигуряват физическо пространство за взаимодействие на местно равнище в рамките на иновационната екосистема и за практическото интегриране на триъгълника на знанието. ЦСП са организирани и структурирани според съответния им национален и регионален иновационен контекст и използват паневропейска мрежа от съществуващи лаборатории, кабинети или учебни комплекси на даден партньор от ОЗИ.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2021/... .

⁺ ОВ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

² Съгласно определението в член 2, точка 3 от Регламент (ЕС) 2021/... .

ОЗИ имат за цел да управляват портфейли от дейности на триъгълника на знанието, включващи:

- а) дейности за образование и обучение със силни предприемачески елементи с цел обучаване на следващото поколение таланти, включително разработването и изпълнението на програми, по-специално на магистърско и докторско равнище, на които е присъдено обозначението ЕИТ, а именно знак за качество, присъждан от ЕИТ на образователни програми на ОЗИ, които отговарят на определени критерии за качество, свързани, *inter alia*, с образованието в областта на предприемачеството и с иновативните учебни програми за „учене чрез практика“, като програмата за образование на ЕИТ е от ключово значение за развитието на силно предприемчиви и квалифицирани новатори, което обуславя значението на програмите и дейностите за развиване на предприемачеството и цифровите умения и за промяна и повишаване на уменията на човешките ресурси в контекста на учене през целия живот;
- б) дейности за подкрепа на научните изследвания и иновациите с цел разработване на иновативни и устойчиви продукти, процеси, технологии, услуги и нетехнологични решения, насочени към конкретна възможност за развиване на стопанска дейност или за преследване на социална цел;
- в) дейности за създаване и подкрепа на предприятия, като например ускорителни схеми за подпомагане на предприемачите да превръщат идеите си в успешни начинания и даване на тласък за процеса на растеж и развитие.

Специфична характеристика на ЕИТ, която го отличава от останалите инструменти, свързани с иновациите, е акцентът върху глобалните и обществените предизвикателства чрез интегриране на триъгълника на знанието, при което дейностите във висшето образование се интегрират във веригата за създаване на стойност в областта на иновациите.

Подходът на ЕИТ спомага за изграждането на издръжливост и повишаването на устойчивостта и допринася както за поетапни така и за революционни иновации с цел да бъде ефикасно преодоляна неефективността на пазара, да се спомогне за преобразуването на промишлените отрасли и да се подкрепи създаването на нови дружества, възникнали независимо или в резултат на отделяне от друго дружество, както и на малки и средни предприятия (МСП). ЕИТ дава възможност за създаването на дългосрочни бизнес стратегии за справяне с глобалните предизвикателства и спомага за създаването на рамковите условия със съществено значение за растежа на добре функциониращите екосистеми за иновации и за процъфтяването на иновациите. Регламент (ЕС) 2021/...⁺ предвижда като цел ОЗИ да придобият финансова устойчивост¹⁺⁺ — уникална характеристика, която цели да се създадат иновации, ориентирани към стопанската дейност и постигането на резултати. При тези условия ОЗИ трябва да разработват и прилагат стратегии, които носят приходи, така че да могат да запазят екосистемата си за иновации и дейностите по триъгълника на знанието и след като приключи периодът на споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

¹ Съгласно определението в член 2, точка 16 от Регламент (ЕС) 2021/...

⁺⁺ ОВ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

Следователно ЕИТ осигурява динамична платформа за създаване, разрастване, мониторинг и подкрепа на ОЗИ със значителни мрежови ефекти и положителни външни последици. ОЗИ от първата вълна (ЕИТ — Цифрови технологии, ЕИТ — ОЗИ „Климат“ и ЕИТ — Иновативна енергетика), чието начало бе поставено през 2009 г., са добре установени и развити и техните споразумения за партньорство ще приключат в съответствие с максималния срок за отпускане на безвъзмездни средства. Второто и третото поколение ОЗИ (ЕИТ — Здраве и ЕИТ — Суровини, с начало през 2014 г., и ЕИТ — Храни, с начало през 2016 г.) са в процес на развитие. Двете ОЗИ, създадени през декември 2018 г., ЕИТ — Градска мобилност и ЕИТ — Производство, започнаха да функционират през 2019 г.

През 2019 г. в осемте ОЗИ вече участваха над 600 предприятия, 250 висши учебни заведения¹⁺, 200 научноизследователски организации²⁺ и над 50 организации на гражданското общество и държавни органи.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2021/... .

⁺ ОВ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

² Съгласно определението в член 2, точка 6 от Регламент (ЕС) 2021/... .

На фона на продължаващите регионални различия в постиженията в областта на иновациите в Европа, през 2014 г. ЕИТ постави началото на регионална иновационна схема (РИС)¹⁺ с цел да разшири регионалния си обseg, така че да обхване държавите, които са скромни и умерени новатори. Чрез РИС ЕИТ разпростря дейностите си в цяла Европа и сега предлага на държавите (и регионите в тези държави) със скромни и умерени резултати в областта на иновациите според класификацията в Сравнителния доклад за иновациите, възможности да се включат в дейности по линия на триъгълника на знанието като част от някоя ОЗИ.

ЕИТ успя да остане гъвкав и да разработи принципите и правилата за управление, необходими за успешното ръководство на неговите ОЗИ в общата рамка на „Хоризонт 2020“, установена с Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета² в съответствие с Регламент (ЕО) № 294/2008. Неговата оперативна самостоятелност му позволи да изпробва и да приложи ефективно редица нововъведения в управлението на своите бенефициери, като например механизъм за конкурентно финансиране, цели за финансова устойчивост и специфични ключови показатели за ефективност.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 10 от Регламент (ЕС) 2021/... и раздел 3.2 от настоящото приложение.

⁺ ОВ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

² Регламент (ЕС) № 1291/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. за установяване на „Хоризонт 2020“ — рамкова програма за научни изследвания и иновации (2014—2020 г.) и за отмяна на Решение № 1982/2006/ЕО (ОВ L 347, 20.12.2013 г., стр. 104).

1.2. Основни предизвикателства

През последните години темпът на иновациите нарасна драстично. Иновациите трансформират икономическите сектори, като разтърсват съществуващите предприятия и създават безпрецедентни възможности. С променящия се световен икономически ред и нарастващата международна конкуренция Съюзът трябва, наред с другото, да привлече в дейностите всички таланти, да увеличи участието на жените и да насърчи бързото прехвърляне на резултатите от научноизследователските и иновационните дейности към пазара и обществото с цел увеличаване на капацитета за иновации в целия Съюз. Съвместното проектиране, сътрудничеството и съвместното създаване на продукти с участие на различни дисциплини и чрез връзки между висшето образование, научноизследователската дейност и стопанската дейност са по-важни от всякога, за да се допринесе за справянето с глобалните предизвикателства, свързани с изменението на климата, загубата на биологично разнообразие и неустойчивото използване на природните ресурси, цифровата и социалната трансформация, демографските промени и бъдещето на здравеопазването и храните.

На първо място, разпространението на COVID-19 оказва значително въздействие върху нашите икономики и общества, като наруши икономическите дейности и засегна здравните системи, заетостта и благосъстоянието. За преодоляване на кризата е необходима комбинация от краткосрочни и ориентирани към бъдещето мерки, за да се предостави незабавна подкрепа на икономиките и на заинтересованите страни, като същевременно се осигурят необходимите условия за възстановяване.

Поради това е важно да се идентифицират и преодолеят предизвикателствата, свързани с кризата, включително достъпа до финансиране, така че да се възстанови доверието и увереността сред всички заинтересовани страни, както и да се подкрепи разработването и прилагането на решения за облекчаване на въздействието на кризите върху обществото. Същевременно програмите, подкрепящи иновациите, създаването и модернизирането на предприятия, предприемаческите и иновационните умения, са от ключово значение за правилното насочване на икономиката на Съюза и за двигател на едно бързо възстановяване.

Доказа се, че по-силните екосистеми за иновации реагират по-бързо и решително спрямо кризи. За да се ускори възстановяването и да може да се реагира спрямо бъдещи извънредни ситуации, от съществено значение е да се инвестира в подобряване на капацитета за координация в рамките на екосистемите за иновации, за да се повишава тяхната устойчивост и способността им бързо да предлагат необходимите решения.

В средносрочен и дългосрочен план всички ОЗИ трябва да се адаптират към последиците от сътресението и да постигнат подвижност и гъвкавост, за да могат да откриват и използват нови възможности. Благодарение на своя ориентиран към местните условия подход, чрез ЦСП и структурите на РИС¹⁺, разположени из цяла Европа, ОЗИ допринасят за укрепването на местните екосистеми за иновации, *inter alia* като подпомагат по-тесните взаимодействия между участниците в триъгълника на знанието и насърчават по-добра координация в отношенията с финансовите и публичните институции, както и с гражданите.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 4 от Регламент (ЕС) 2021/... (ЕУ) 2021/... .
⁺ ОБ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

На второ място, съвременните общества и икономики почиват все повече на уменията и способностите на хората и организациите да превръщат идеите в нови продукти, процеси, услуги, предприятия и обществени модели. Новаторството, предприемаческата култура, навлизането на пазара на иновативни решения и увеличаването на инвестициите в образованието, научните изследвания и иновациите ще имат определящо значение за това Съюзът да постигне успех в прехода си към конкурентоспособно, цифрово, неутрално по отношение на климата и приобщаващо общество. Налице е силна нужда от допълнително увеличаване на сътрудничеството между отделните дисциплини и интердисциплинарното обучение, както и на капацитета за иновации на висшите учебни заведения в целия Съюз. ЕИТ е в уникална позиция да отговори на тази потребност в рамките на „Хоризонт Европа“.

На трето място, физическата близост е един от ключовите фактори, благоприятстващи иновациите. Инициативите, насочени към развиването на мрежи, свързани с иновациите, и към предоставянето на услуги в помощ на изграждането, споделянето и предаването на знания, играят ключова роля за насърчаване на взаимодействията между академичните среди, научноизследователските организации, стопанския сектор, публичните органи и частните лица. При все това постигнатото в сферата на научните изследвания и иновациите варира значително в Съюза, както е отразено в годишния Сравнителен доклад за иновациите. От решаващо значение е иновативната дейност да бъде приобщаваща и да има корени на местно равнище, като се обърне специално внимание на засиленото участие на МСП и на организациите от третия сектор. Дейностите на ЕИТ са добре адаптирани да допринасят за укрепването на местните екосистеми за иновации със силно европейско измерение и да предлагат нови модели за устойчива икономика. Тепърва предстои дейностите на ЕИТ и ОЗИ да се свързват все по-тясно с регионалните стратегии и стратегиите за интелигентна специализация¹⁺.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 2 от Регламент (ЕС) 2021/

⁺ ОБ: Моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

И на четвърто място, динамичните екосистеми за иновации се нуждаят от комбинация от знания, инвестиции, инфраструктура и талант. За да се гарантира правилно и ефикасно инвестиране на оскъдните ресурси и да се привлекат други източници на финансиране за постигане на финансова устойчивост, трябва да са налице рамкови условия за сътрудничество между европейските научни изследвания, образование и иновации, а също така и силни полезни взаимодействия. Укрепването на триъгълника на знанието чрез ОЗИ, включително чрез участието на нови партньори в други сектори, държави и региони, е доказан начин да се стимулира създаването на среда, благоприятстваща иновациите, като това е водеща цел на ЕИТ.

1.3. Място в рамките на „Хоризонт Европа“

В контекста на Регламент (ЕС) 2021/...⁺ Европейската комисия поема твърд ангажимент да увеличи още повече потенциала за иновации на Европа, така че тя да може да отговори на предизвикателствата на бъдещето. Отличителната роля на ЕИТ за насърчаването на иновациите чрез обединяване на усилията на бизнеса, образованието, научните изследвания, публичните органи и гражданското общество се подсилва от това, че той е част от стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“. Регламент (ЕС) 2021/...⁺ отразява нарастващата амбиция на Съюза в областта на иновациите и необходимостта да се постигнат резултати за реализиране на тази амбиция.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

Стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“ има за цел да осигури съгласуваност между дейностите на ЕИТ и другите дейности съгласно Регламент (ЕС) 2021/...⁺. ЕИТ допринася за стратегическия процес на координиране на европейските партньорства. Той продължава да работи в тясно сътрудничество с другите изпълнителни органи по стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“ и да полага максимални усилия да допринесе за „обслужване на едно гише“ за иновациите.

ЕИТ продължава да укрепва екосистемите за иновации, които спомагат за справянето с глобалните предизвикателства, като насърчава интегрирането на триъгълника на знанието в тематичните области на дейност на ОЗИ.

Изискват се силни полезни взаимодействия, включително чрез сътрудничество на управленско равнище, между изпълнителните органи по стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“. ЕИТ и Европейският съвет по иновациите (ЕСИ) провеждат взаимнодопълващи се дейности с цел рационализиране на подкрепата, предоставяна на иновативните предприятия, включително услуги за ускоряване на бизнеса и обучения.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

ЕСИ може да помага на подкрепяни от ОЗИ стартиращи предприятия с висок потенциал за растеж да се разрастват бързо. По-специално най-иновативните начинания, подкрепяни от ОЗИ, ще могат да се възползват от опростен и поради това ускорен достъп до действията на ЕСИ, и по-конкретно до подкрепата, предоставяна от инструмента „Ускорител“ на ЕСИ, и до финансовата подкрепа, предоставяна от инструментите на Програмата InvestEU, създадена с Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета¹. Освен това ЕИТ улеснява достъпа на бенефициерите на ЕСИ до екосистемите за иновации на ОЗИ и до съответните участници в триъгълника на знанието. По този начин бенефициерите на ЕСИ могат да участват активно в дейностите на ОЗИ, както и да се възползват от услугите на ОЗИ.

ЕИТ осигурява и съгласуваност с компонента „Европейски екосистеми за иновации“ на стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“. По-специално, ЕИТ участва активно в дейностите на форума на ЕСИ, посочен в Решение (ЕС) 2021/... на Съвета²⁺, и установява връзки между общността на ЕИТ³⁺⁺, и съответните дейности в подкрепа на иновационните екосистеми, за да се избегне дублиране и да се осигури съгласуваност и взаимно допълване между действията на ЕИТ и на ЕСИ.

¹ Регламент (ЕС) 2021/523 на Европейския парламент и на Съвета от 24 март 2021 г. за създаване на Програмата InvestEU и за отмяна на Регламент (ЕС) 2015/1017 (ОВ L 107, 26.3.2021 г., стр. 30).

² Решение (ЕС) 2021/... на Съвета от ... за създаване на специфичната програма за осъществяване на Рамковата програма за научни изследвания и иновации „Хоризонт Европа“ и за отмяна на Решение 2013/743/ЕС (ОВ ...).

⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на решението, съдържащо се документ ST 8967/20 и въведете номера, датата и данните за публикуването в ОВ в бележката под линия.

³ Съгласно определението в член 2, точка 8 от Регламент (ЕС) 2021/... .

⁺⁺ ОВ: моля въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се във файл PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

ЕІТ гарантира също така по-солидни полезни взаимодействия между своите действия и програмите и инициативите, обхванати от стълб I „Високи постижения в научната област“ на „Хоризонт Европа“, за да се ускори трансферът на знания, придобити вследствие на фундаментални научни изследвания, така че те да се превърнат в конкретни приложения, които са от полза за обществото. Що се отнася по-специално до действията „Мария Склодовска-Кюри“ (ДМСК) и Европейския научноизследователски съвет (ЕНС), ЕІТ оказва съдействие за развиването на иновационните и предприемаческите умения на стипендиантите на ДМСК и на получателите на безвъзмездни средства от ЕНС на всички етапи от тяхната кариера. Това съдействие е доброволно и не води до увеличаване на административната тежест за бенефициерите.

ЕІТ допринася за стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“ на „Хоризонт Европа“ и допълва съответните дейности за справяне с глобалните и обществените предизвикателства и повишаване на устойчивостта и конкурентоспособността на Съюза в световен мащаб. По-специално, чрез своите ОЗИ ЕІТ се стреми да допринася за съответните мисии и тематични клъстери и други европейски партньорства и да осигури по-силни полезни взаимодействия с тях, например като оказва подкрепа за мерките в областта на търсенето и като предоставя услуги по използване на резултатите с цел насърчаване на трансфера на технологии и ускоряване на търговската реализация на постигнатите резултати.

ЕІТ проучва възможностите за полезни взаимодействия между частта „Разширяване на участието и укрепване на европейското научноизследователско пространство“ на програма „Хоризонт Европа“, включително дейностите за сформирание на екипи и туининг и подкрепяните от него дейности за достигане до широката общественост. По-специално, целевите субекти от частта „Разширяване на участието и укрепване на европейското научноизследователско пространство“ на програма „Хоризонт Европа“, както и дейностите на ЕІТ за достигане до широката общественост, могат да се възползват от експертния опит и подкрепата на ЕІТ.

2. ВДИГАНЕ НА ЛЕТВАТА: СТРАТЕГИЯ ЗА ЕИТ И ЦЕЛИ ЗА ПЕРИОДА 2021—2027 Г.

В периода 2021—2027 г. ЕИТ продължава да подпомага ОЗИ, за да се укрепят екосистемите за иновации, които спомагат за справяне с глобалните и обществените предизвикателства, при пълно взаимодействие с „Хоризонт Европа“ и другите програми на Съюза. За тази цел ЕИТ поощрява интегрирането на висшето образование, научните изследвания и иновациите, създавайки по този начин благоприятни условия за иновации, насърчава и подкрепя ново поколение предприемачи, допринася и за преодоляване на неравенството между половете в сферата на предприемачеството и за стимулиране на създаването на иновативни предприятия, като поставя особен акцент върху МСП, при тясно взаимодействие и взаимно допълване с ЕСИ.

Обръща се специално внимание на баланса между половете и чувствителните към аспектите на пола подходи, особено в области, в които жените продължават да бъдат по-слабо представени, като информационните и комуникационните технологии, науките, технологиите, инженерството и математиката. При това, въз основа на основните области на интервенция, определени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺, ЕИТ по-специално:

- 1) укрепва устойчивите екосистеми за иновации в цяла Европа;
- 2) подкрепя иновационните и предприемаческите умения в контекста на учене през целия живот, включително повишаването на капацитета на висшите учебни заведения в цяла Европа;

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

- 3) създава нови решения на пазара с цел справяне с глобалните предизвикателства; и
- 4) осигурява полезни взаимодействия и добавена стойност в рамките на „Хоризонт Европа“.

В съответствие с предизвикателствата, пред които е изправен ЕИТ, и с цел да допринесе за общите си цели, определени в член 3 от Регламент (ЕС) 2021/ ...⁺, и по този начин за научното, икономическото, технологичното и общественото въздействие на „Хоризонт Европа“, специфичните цели на ЕИТ за периода 2021—2027 г. са:

- а) да увеличи отвореността, въздействието и прозрачността на ОЗИ и интегрирането на триъгълника на знанието в целия Съюз;
- б) да повиши предприемаческия и иновационния капацитет на висшето образование из цяла Европа чрез насърчаване и подпомагане на институционални промени във висшите учебни заведения и интегрирането им в екосистемите за иновации;
- в) да увеличи регионалните и местните дейности на ЕИТ и на неговите ОЗИ за достигане до широката общественост, по-специално чрез включване на по-широк кръг заинтересовани лица, с цел да се преодолеят различията в иновационния капацитет и да се стимулира разпространението на знания и иновации в целия Съюз.

ЕИТ може, когато е уместно, да реагира на кризата във връзка с COVID-19 и на потенциалните бъдещи кризи с необходимата гъвкавост, като интегрира съответни инициативи в своята стратегия, за да допринесе за защитата на екосистемите за иновации и да помогне на заинтересованите от ЕИТ страни да се подготвят за икономическото възстановяване.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

3. СТИМУЛИРАНЕ НА ТАЛАНТА И КАПАЦИТЕТА НА ЕВРОПА ЗА ИНОВАЦИИ: КЛЮЧОВИ ДЕЙСТВИЯ

Стратегията на ЕИТ за периода 2021—2027 г. се съсредоточава върху действията, осигуряващи добавена стойност на равнището на Съюза и допринасящи за постигането на целите на „Хоризонт Европа“. На първо място, ЕИТ продължава да подпомага иновационния капацитет и екосистемите за иновации в целия Съюз чрез ОЗИ, тяхното по-нататъшно развитие, отвореността им за нови партньори, засилената прозрачност, спазването от тяхна страна на принципите на доброто управление и разширяването им. На второ място, въз основа на собствения си опит от интегрирането на триъгълника на знанието ЕИТ насочва подкрепата и развиването на предприемаческия и иновационния капацитет на висшите учебни заведения, което ще бъде осъществено чрез ОЗИ. И накрая, като си служи с по-ефективни междусекторни мерки, ЕИТ полага всички необходими усилия, за да гарантира увеличаването на своята видимост и своето въздействие на равнището на Съюза. Освен това ЕИТ подобрява действията си с цел да повиши тяхната ефективност, ефикасност и въздействие, включително в области като насочването на ОЗИ към финансова устойчивост, отвореността, контактите, прозрачността, качеството и устойчивостта на собствените му дейности и на дейностите на ОЗИ, по-голямото участие на МСП и стартиращите предприятия, както и баланса между половете и географското разпределение.

3.1. Подкрепа за съществуващите ОЗИ

ЕИТ укрепва екосистемите за иновации, като продължи да оказва подкрепа на съществуващите ОЗИ за справяне с глобалните предизвикателства посредством интегрирането на триъгълника на знанието на равнището на Съюза, на национално и местно равнище. За тази цел голяма част от бюджета на ЕИТ трябва да бъде предназначена за подкрепа на ОЗИ, като ЕИТ укрепва допълнително своята платформа за стартиране, растеж и мониторинг на ОЗИ.

ЕІТ гарантира, че ОЗИ продължават да работят за постигане на финансова устойчивост, така че да достигнат финансова независимост от предоставяните от ЕІТ безвъзмездни средства най-късно 15 години, след като са стартирали, чрез привличане на публични и частни инвестиции, като същевременно се запази акцентът върху интегрирането на дейностите, свързани с триъгълника на знанието.

ЕІТ гарантира, че ОЗИ разработват и изпълняват стратегия за установяване на сътрудничество, създаване на взаимовръзки и полезни взаимодействия със съответните европейски партньорства, мисии и ЕСИ, както и с други съответни инициативи и програми на Съюза и международни такива. Освен финансовата подкрепа, като се опира на натрупания опит, ЕІТ упражнява стратегически надзор и предоставя насоки на ОЗИ. Въз основа на показателите, изброени *inter alia* в приложение V към Регламент (ЕС) 2021/...⁺, ЕІТ извършва мониторинг и анализира постиганите резултати, привлечените инвестиции и различните качествени и количествени въздействия.

ЕІТ полага всички възможни усилия за рационализиране на терминологията, свързана със структурата на всяка ОЗИ, с цел по-нататъшно опростяване и повишаване на разпознаваемостта на ЕІТ.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

ЕІТ определя области за сътрудничество между различните ОЗИ по теми от стратегическо и политическо значение и насърчава засилването на това сътрудничество. ЕІТ укрепва координацията между ОЗИ в области от общ интерес, по-конкретно като насърчава обмена на опит и добри практики между ОЗИ и сътрудничеството помежду им (съвместни дейности на различни ОЗИ¹⁺) както по тематични, така и по хоризонтални въпроси. Потенциалът на съвместните дейности на различни ОЗИ е най-голям, когато няколко ОЗИ вече работят по общи приоритети на политиката на ЕС, за които не съществуват специални ОЗИ. Обединяването на усилията на различните ОЗИ в рамките на специфични съвместни действия, които са от взаимна полза, има голям потенциал за полезни взаимодействия и за интердисциплинарни ползи. ЕІТ насърчава такива дейности и взема активно участие при определянето на съдържанието и структурата на съвместните дейности на различни ОЗИ. ЕІТ извършва мониторинг на изпълнението на съвместните дейности на различни ОЗИ, както и постигнатите резултати с цел да направи тези дейности неразделна част от многогодишните стратегии на ОЗИ. Освен това ЕІТ улеснява създаването на споделени услуги между различни ОЗИ с цел съвместна работа по оперативни задачи, общи за всички ОЗИ.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 14 от Регламент (ЕС) 2021/....

⁺ ОВ: моля въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се във файл PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

3.2. Увеличаване на регионалното въздействие на ОЗИ

ЕІТ увеличава още повече регионално си въздействие чрез по-голяма отвореност и приобщаващ подход на ОЗИ към широк кръг потенциални партньори и заинтересовани лица, засилено разпространение и използване на резултатите и по-ясно структурирана регионална стратегия на ОЗИ. От всяка ОЗИ ще се изисква да разработи и приложи регионална стратегия като неразделна част от своя бизнес план, имаща за цел укрепване на отношенията с регионалните и местните участници в процеса на иновации, включително и МСП. Когато е целесъобразно, ОЗИ доказват връзките със стратегии за интелигентна специализация и с дейностите на тематичните платформи и междурегионалните инициативи, в това число и с управляващите органи на европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ). ЕІТ извършва постоянен мониторинг на изпълнението на тези стратегии, в т.ч. ефекта на лоста по отношение на ЕСИФ.

В многогодишната стратегия и бизнес плана на ОЗИ трябва да се интегрира т.нар. „ориентиран към местните условия“ подход към иновациите, който да се опира на ЦСП и структурите на РИС, като по този начин се използва ролята им на портал за достъп до дадена ОЗИ и за взаимодействие с партньорите в съвместното ползване, както и с други местни участници в областта на иновациите.

ЕІТ извършва мониторинг и върху начина на функциониране на ЦСП и на структурите на РИС и начина им да се интегрират в местните екосистеми за иновации.

ЕІТ гарантира, че дейностите по РИС се използват за привличане и улесняване на интеграцията на потенциални нови партньори, които добавят стойност към ОЗИ, като по този начин се разширява общоевропейското покритие на ЕІТ, и че те са напълно интегрирани в многогодишните стратегии на ОЗИ. РИС, ръководена от ЕІТ и изпълнявана от ОЗИ, функционира до настоящия момент на доброволна основа. От 2021 г. нататък дейностите на РИС стават задължителна и неразделна част от многогодишните стратегии на ОЗИ. ЕІТ гарантира, че дейностите по РИС се използват като мост към съответните стратегии за интелигентна специализация в областта на научните изследвания и иновациите.

Освен това ОЗИ засилват тази интеграция чрез създаването на структури на РИС. Структура на РИС се създава след всеобхватен анализ на нуждите и открита покана за участие. Тя е част от структурата на ОЗИ и служи като фокус за дейностите на тези общности. Нейната цел е да се мобилизират и да се включат в дейностите на ОЗИ местните участници в триъгълника на знанието, да се установят полезни взаимодействия на местно равнище, да се идентифицират възможностите за финансиране и сътрудничество и да се насърчи тяхната активна интеграция в екосистемите. В съответствие със стратегията за разширяване на ОЗИ структурите на РИС биха могли да проправят пътя за създаването на ЦСП в целевия регион.

ЕИТ продължава да дава насоки и да оказва подкрепа на ОЗИ при изготвянето и изпълнението на многогодишните стратегии за РИС. Дейностите по РИС продължават да подкрепят иновационния капацитет на държавите (и регионите в тези държави), които имат скромни и умерени резултати в областта на иновациите според Сравнителния доклад за иновациите, както и на най-отдалечените региони по смисъла на член 349 от Договора за функционирането на Европейския съюз, за да се насърчи тяхното интегриране в ОЗИ. Следните държави и региони отговарят на условията за дейности по РИС (държави и региони по РИС):

- 1) държавите (и регионите в тези държави), които са определени като такива с „умерени“ или „скромни“ резултати в областта на иновациите в поне един от трите годишни сравнителни доклада за иновациите, изготвени:
 - а) през 2018 г., 2019 г. и 2020 г. за периода 2021—2024 г.;
 - б) през 2021 г., 2022 г. и 2023 г. за периода 2025—2027 г.;
- 2) най-отдалечените региони.

Бюджетът на ЕИТ, предвиден за изпълнението на дейностите по РИС, представлява най-малко 10 % и най-много 15 % от общото финансиране, предоставяно от ЕИТ за съществуващи и нови ОЗИ, с което ще се увеличи броят на партньорите на ОЗИ от целевите региони. Дейностите, подкрепяни чрез РИС, имат за цел:

- 1) да допринесат за подобряване на капацитета за иновации на регионалната и местната екосистема в целия Съюз посредством дейности по изграждане на капацитет и по-тясно взаимодействие между местните участници в процеса на иновации, като например клъстери, мрежи, публични органи, висшите учебни заведения, научноизследователски организации, доставчици на професионално образование и обучение (ПОО) и МСП, както и за подобряване на дейностите на тези участници;
- 2) да подкрепят целта за привличане на нови партньори в ОЗИ и да изграждат връзки между местните и паневропейските екосистеми за иновации; и
- 3) да привличат допълнително частно и публично финансиране, като се обръща специално внимание на ЕСИФ.

3.3. Поставяне на началото на нови ОЗИ

С цел да допринесе за справяне с новите и нововъзникващите глобални предизвикателства, ЕИТ публикува открити и прозрачни покани за представяне на предложения за създаване на нови ОЗИ в приоритетни области, подбрани измежду тематични области от стратегическо значение, въз основа на критерии, чрез които ще се оценяват, наред с други аспекти, тяхната релевантност за приоритетите на политиките на Съюза във връзка със справянето с глобалните и обществените предизвикателства, както и техният потенциал и добавена стойност, които да бъдат реализирани чрез модела на ЕИТ. При стартирането на нови ОЗИ се вземат под внимание стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“ и отпуснатия за ЕИТ бюджет за периода от 1 януари 2021 г. до 31 декември 2027 г. Приложимите критерии за подбора на европейски партньорства, установени в приложение III към Регламент (ЕС) 2021/...⁺ се включват в поканата за представяне на предложения за ОЗИ и спазването им се преценява при оценяването.

Въз основа на предложение на управителния съвет и на анализ на това предложение се предлага възможно най-скоро през 2022 г. или 2023 г. да бъде поставено началото на първата нова ОЗИ в областта на културните и творческите сектори и индустрии (КТСИ), като за целта, ако е осъществимо, през 2021 г. ще бъде публикувана покана за представяне на предложения. Тази приоритетна област се допълва в най-голяма степен също и с осемте съществуващи ОЗИ, както и с потенциалните приоритетни области за другите европейски партньорства, които ще бъдат започнати в рамките на „Хоризонт Европа“. В приложение 1 се съдържа информационен документ, обобщаващ предизвикателствата в областта на КТСИ и очакваното въздействие от бъдещата ОЗИ.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

Предлага се създаването на втора нова ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ през 2026 г., с покана за представяне на предложения, която да бъде публикувана през 2025 г. Комисията, с помощта на независими външни експерти, извършва до 2024 г. предварителен анализ, за да оцени целесъобразността на областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“. Ако анализът доведе до отрицателно заключение, Комисията може да внесе предложение за изменение на СИП за периода 2021—2027 г., като вземе предвид участието на управителния съвет и стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“. В приложение 2 се съдържа информационен документ, обобщаващ предизвикателствата в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ и очакваното въздействие на новата ОЗИ.

Други нови ОЗИ би могло да бъдат подбрани, ако бъдат на разположение допълнителни бюджетни средства към тези на ЕИТ, като те вземат предвид участието на управителния съвет, стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“ и критериите за подбор на европейските партньорства, и по-специално отвореност, прозрачност, добавена стойност от Съюза, участие за ЦУР, съгласуваност и полезни взаимодействия.

3.4. Подпомагане на капацитета за иновации и предприемачество на висшите учебни заведения

В сътрудничество с Комисията и след консултация с ОЗИ ЕИТ разработва и стартира пилотна инициатива в подкрепа на иновационния и предприемаческия капацитет на висшите учебни заведения и тяхното интегриране в екосистемите за иновации (пилотна инициатива за висше образование), която ще се изпълнява чрез ОЗИ, като стартира през 2021 г. Посредством модела за интегриране на триъгълника на знанието ЕИТ спомага за преодоляване на трайното разделение между висшето образование, научноизследователската дейност и иновациите. По-специално ЕИТ и ОЗИ са ключови инструменти за развиването на човешкия капитал, благодарение на ясният акцент, който поставят върху иновациите и образованието, насочено към предприемачеството. Въздействието на ЕИТ обаче трябва да бъде допълнително разширено извън партньорите на ОЗИ.

Висшите учебни заведения в цяла Европа трябва да бъдат иновативни и предприемчиви в подхода си към образованието, научните изследвания и ангажимента към бизнеса, както и към регионалните и местните екосистеми за иновации в широк смисъл, включително гражданското общество, публичните институции и организациите от третия сектор, по възможно най-приобщаващия и балансиран по отношение на половете начин, постижим чрез ясна стратегия, методологична рамка и заделяне на средства.

Деятелностите на ОЗИ, свързани с пилотната инициатива за висше образование, се изпълняват чрез открити и прозрачни покани за представяне на предложения, които ще имат за цел да се повиши капацитетът за иновации във висшето образование, като се насочи вниманието главно към висши учебни заведения, които не са партньори на ОЗИ, във веригите за създаване на стойност и екосистемите за иновации в целия Съюз. Дейностите са насочени основно към развитието на капацитета на висшите учебни заведения, включително:

- 1) обмeна и прилагането на най-добри практики в областта на интегрирането на триъгълника на знанието, включително организационно обучение, обучение за повишаване на квалификацията и преквалификация, професионални напътствия и наставничество;
- 2) разработването на планове за действие за това как да се отговори на установените потребности в области като управлението на иновациите, създаването и развитието на стартиращи предприятия, трансфера на технологии, включително управлението на правата върху интелектуалната собственост, устойчивостта и неутралността по отношение на климата още при проектирането, управлението на хора и организации, интегрирането на подходи, основани на пола, в иновациите и ангажираността с местните заинтересовани страни и гражданското общество; както и
- 3) прилагането на планове за действие с цел развитие на капацитета за иновации и последващи действия.

Тези дейности включват и други участници в триъгълника на знанието, като например доставчици на професионално образование и обучение, организации за научни изследвания и технологии, МСП и стартиращи предприятия, и допълват интервенциите на ЕИТ в областта на образованието като основна част от дейностите на ОЗИ по интегриране на триъгълника на знанието. ЕИТ насърчава по-тесното сътрудничество между ОЗИ в рамките на пилотната инициатива за висше образование. Критериите за допустимост, които трябва да бъдат включени в поканите за представяне на предложения, гарантират, че по-голямата част от финансирането ще бъде предназначено за висши учебни заведения, които са извън ОЗИ. Целта на пилотната инициатива за висше образование е въздействието на ЕИТ да надхвърли ОЗИ и да допринесе за основната мисия на ЕИТ – да насърчава устойчивия икономически растеж и конкурентоспособността чрез увеличаване на капацитета за иновации на държавите членки, в съответствие с целите на програма „Хоризонт Европа“ за насърчаване на предприемаческите и иновационните умения в перспективата на учене през целия живот, включително увеличаване на капацитета на висшите учебни заведения в цяла Европа.

Подкрепата, оказвана от ЕИТ, се опира също на инициативи на политиката, като рамките HEInnovate¹ (иновации във висшето образование) и RIIA², които са доказали значимостта си в редица висши учебни заведения и държави членки в целия ЕС. ЕИТ разработва спомагателните дейности в тясно сътрудничество с Комисията и след консултации с ОЗИ и гарантира пълна съгласуваност и допълване със съответните дейности по програма „Хоризонт Европа“, „Еразъм+“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/...³⁺ на Европейския парламент и на Съвета, и други програми на Съюза.

-
- ¹ HEInnovate е политическа рамка, разработена от Европейската комисия и Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР). HEInnovate предлага на висшите учебни заведения методология, позволяваща им да определят областите, в които капацитетът за иновации може да бъде доразвит, и да формулират подходящи стратегии и действия, за да постигнат желаното въздействие. HEInnovate почива на солидни методологични данни с осем области за изграждане на капацитет: ръководство и управление; цифрова трансформация; организационен капацитет; преподаване и обучение по предприемачество; подготовка и подпомагане на предприемачи; обмен на знания; интернационализация и измерване на въздействието. ОИСР е публикувала редица доклади по държави, опиращи се на HEInnovate, вж. поредицата проучвания на ОИСР, посветени на уменията, на адрес: <https://www.oecd-ilibrary.org/education/>
- ² Рамката за оценяване на въздействието върху иновациите на регионално равнище (Regional Innovation Impact Assessment framework — RIIA) беше разработена от Комисията като първа стъпка за даване на насоки във връзка с оценяването на въздействието на университетите върху иновациите чрез разработването на практически казуси, почиващи на метрически данни. Оценката на въздействието върху иновациите, напр. чрез RIIA, би могла евентуално да бъде обвързана с инструменти за финансиране на равнището на Съюза, на национално или регионално равнище, които се базират на постигнатите резултати в областта на иновациите.
- ³ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на „Еразъм+“: програма на Съюза в областта на образованието, обучението, младежта и спорта и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1288/2013 (ОВ ...).
- ⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 14148/20 (2018/0191(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

Конкретните подробности във връзка с процеса на изпълнение и постигане на поставените цели се доразвиват и уточняват през първите три години, като по време на тази пилотна фаза са предмет на мониторинг и оценка. Оценката на пилотната фаза се извършва от независими външни експерти, а резултатите се съобщават на групата на представителите на държавите членки и на Европейския парламент. Въз основа на резултатите от тази оценка управителният съвет решава дали пилотната инициатива за висше образование следва да продължи и да се разрасне или да бъде прекратена.

Управителният съвет ръководи и осъществява надзор върху изпълнението и мониторинга на дейностите на ОЗИ. Особено внимание се отделя за осигуряването на открит и приобщаващ подход с цел привличането на висши учебни заведения, които не са партньори на ОЗИ, за да се постигне широк географски обхват; интердисциплинарен и междусекторен подход; по-широко участие на жените в секторите, в които те са по-слабо представени; и връзка с РИС, съответните тематични платформи и стратегии за интелигентна специализация, както и с механизма за подкрепа в областта на политиките, когато е целесъобразно.

ЕИТ укрепва и разширява обхвата на обозначението на ЕИТ отвъд ОЗИ, за да се включат и висши учебни заведения, участващи в действието. Със съдействието на участници от целия триъгълник на знанието ЕИТ се стреми да обвърже подкрепата си за развиването на капацитет за иновации във висшето образование с обозначението на ЕИТ, което понастоящем се присъжда на образователните програми на ОЗИ.

ЕИТ разширява приложението на обозначението на ЕИТ, така че то да се прилага и за дейности за учене през целия живот, като например наставничество, професионално обучение, програми за квалификация, преквалификация и повишаване на квалификацията, масови отворени онлайн курсове, включващи и достигащи до по-широка целева група от студенти, по-възрастни учащи лица и институции, включително институции за професионално образование и обучение, които са извън ОЗИ. Прилагането на обозначението извън общността на ЕИТ се очаква да има по-силно структурно въздействие на всички равнища (индивид, програма и институция).

ЕИТ извършва мониторинг на присъждането и разпространението на обозначението на ЕИТ на програми за образование и обучение на ОЗИ и търси по-ефективен механизъм за гарантиране на качеството, включително чрез външно признаване и акредитация на обозначението на ЕИТ.

За да се гарантира успехът на пилотната инициатива за висше образование, ЕИТ предоставя конкретни насоки, експертен опит и напътствия на участващите висши учебни заведения и насочва дейността си към висшите учебни заведения от цяла Европа, като обръща специално внимание на висшите учебни заведения от държави (и региони в тези държави) с умерени и скромни резултати в областта на иновациите и други слабо представящи се региони, които желаят да развият способностите си за иновации и да постигнат по-сериозни резултати в сферата на иновациите и да подобрят стратегиите си за интелигентна специализация.

3.5. Междутематични дейности на ЕИТ

3.5.1. Комуникация и разпространение

ЕИТ и ОЗИ се стремят да подобрят и засилят комуникацията и видимостта си и прилагат подобрена брандинг стратегия по отношение на основните си заинтересовани страни в държавите членки и извън тях, в съответствие с подхода за комуникация, използван по отношение на „Хоризонт Европа“. С все по-големия си брой ОЗИ и пилотната инициатива за висше образование ЕИТ засилва усилията си да получи по-широко признание за подкрепата на Съюза като марка за качество за иновациите. Това управление на марката, както и по-добрата комуникация са от решаващо значение, особено по отношение на гражданите и националните и регионалните органи, тъй като иновациите, произтичащи от работата на ЕИТ, спомагат да се докаже конкретното въздействие на инвестициите на Съюза чрез Хоризонт Европа.

ЕІТ се стреми да засилва използването на съществуващите информационни мрежи на Съюза и осигурява координация на дейностите им, за да предоставя по-добри съвети и насоки на потенциалните партньори на ОЗИ. Това засилено използване и координация може да включва подкрепата от страна на националните и регионалните органи при установяването на необходимите полезни взаимодействия с многогодишните стратегии на ОЗИ. За да се осигури по-широко разпространение и по-добро разбиране на възможностите, предлагани от ЕІТ, институтът предоставя повече насоки и помощ по аспекти, свързани с участието в ОЗИ в цяла Европа чрез надграждане върху съществуващите информационни мрежи и структури в цяла Европа, по-специално националните звена за контакт, посочени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺.

С цел да се гарантира, че голяма общност от заинтересовани страни от триъгълника на знанието на равнището на Съюза, на национално, регионално и местно равнище е осведомена за всички покани за предложения и финансирани проекти на ЕІТ (и ОЗИ), поканите и проектите ще се публикуват и на европейския портал, посветен на възможностите за финансиране и за участие в търгове (Funding and Tender Opportunities), съгласно Регламент (ЕС) 2021/...⁺.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

ЕИТ организира редовни срещи на групата на представителите на държавите членки и на съответните служби на Комисията поне два пъти годишно, за да осигури подходяща комуникация и поток на информация към държавите членки и на равнището на Съюза. Европейският парламент и Съветът се информират надлежно за резултатите, постиженията и дейностите на ЕИТ и ОЗИ. Освен това групата на представителите на държавите членки съветва ЕИТ по въпроси от стратегическо значение. Групата на представителите на държавите членки заедно с ЕИТ осигурява подходяща подкрепа за изграждане на връзки между и насърчаване на полезните взаимодействия относно подпомаганите от ЕИТ дейности и националните или регионалните програми и инициативи и споделя информация за евентуално национално и регионално съфинансиране на тези дейности.

ЕИТ повишава допълнително видимостта на действията си за гражданите и своята общност от заинтересовани страни посредством форума на заинтересованите страни¹⁺, наградите на ЕИТ и Общността на бившите възпитаници на ЕИТ² с цел насърчаване на отношенията с европейските участници в триъгълника на знанието и отдаване на признание на най-обещаващите новатори и предприемачи в Европа.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 11 от Регламент (ЕС) 2021/...

⁺ ОВ: моля въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се във файл PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

² Общността на бившите възпитаници на ЕИТ обединява предприемачи и лица, носители на промяната, които са участвали в образователна програма или програма в сферата на предприемачеството, осигурена от ОЗИ. Общността представлява мрежа от над 5000 членове.

ЕИТ продължава да направлява и да предоставя стратегически насоки на Общността на бившите възпитаници на ЕИТ — EIT Alumni Community (в сътрудничество с управителния съвет на бившите възпитаници на ЕИТ), за да оптимизира нейното въздействие върху предприемачите и обществото и да благоприятства трайното участие на нейните членове в дейностите, подкрепяни от ЕИТ. През периода 2021—2027 г. Общността на бившите възпитаници на ЕИТ ще продължи да се разраства, като към нея ще се добавят и бившите възпитаници, участващи в дейностите в подкрепа на капацитета за иновации на висшите учебни заведения.

3.5.2. Набелязване и обмен на добри практики със заинтересованите страни

ЕИТ идентифицира, систематизира, споделя ефективно и разпространява знанията и добрите практики, които произтичат от дейностите, финансирани от ЕИТ, и за тази цел си сътрудничи с органите на държавите членки както на национално, така и на регионално равнище, с Комисията и Европейския парламент, по-специално с неговия комитет за оценка на научно-технологичните възможности, като установява структуриран диалог и координира усилията. ОЗИ и проектите в подкрепа на иновационния и предприемаческия капацитет на висшите учебни заведения се очаква да са ценен източник на данни и на експериментални познания за създателите на политики в областта на научните изследвания, иновациите и висшето образование, както и в различни тематични области.

До момента добрите практики и поуки, извлечени от работата на ОЗИ, не са обединени или систематизирани в достатъчна степен и не са разпространявани ефективно. ЕИТ развива в още по-голяма степен ролята си на институт в сферата на иновациите, способен да открива, анализира, систематизира, споделя и осигурява използването на иновационните практики, поуки и резултати от дейностите, финансирани от ЕИТ (подкрепа за образование и обучение, научни изследвания и иновации и предприемачеството) в по-широк мащаб. Тази дейност на ЕИТ се опира на връзките и полезните взаимодействия с другите инициативи, включени в „Хоризонт Европа“, и по-специално на ЕСИ, мисиите и европейските партньорства.

3.5.3. Международно сътрудничество и дейности за достигане до широката общественост по света

ЕИТ определя общата насоченост на международното сътрудничество на ЕИТ и ОЗИ под надзора на управителния съвет, като се съблюдава подходът на „Хоризонт Европа“ спрямо международното сътрудничество, посочен в Регламент (ЕС) 2021/...⁺, и други съответни политики на Съюза, и в консултация със съответните служби на Комисията. ЕИТ се стреми да гарантира, че неговите дейности оказват по-голямо въздействие чрез международното сътрудничество, и координира международните дейности на ОЗИ, финансирани от ЕИТ. Ориентацията му е тясно свързана със съответните цели на политиката на Съюза, както и с неговите приоритети в областта на научните изследвания и иновациите, и да се осигурява добавена стойност от Съюза. Когато се прецени, че физическото присъствие на Общността на ЕИТ в трета държава е необходимо за увеличаване на въздействието и за по-ефикасно постигане на нейните цели, ЕИТ осигурява координацията на интервенцията и предоставя стимули за съвместни усилия на ОЗИ.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

При осъществяването на международно сътрудничество и дейности за достигане до широката общественост по света ЕИТ, в сътрудничество с Комисията, насочва действията си към ефективното справяне с глобалните предизвикателства посредством принос за съответните международни инициативи и за целите за устойчиво развитие, а така също чрез осигуряване на достъп до талантите и засилено предлагане и търсене на иновативни решения. ЕИТ следи отблизо тези дейности и гарантира, че те съответстват на подхода на „Хоризонт Европа“ спрямо международното сътрудничество, посочен в Регламент (ЕС) 2021/...⁺, и други съответни политики на Съюза.

3.6. Реализация: режим на работа

В този раздел са включени редица мерки, с които се цели да се адаптира и подобри настоящото функциониране на ЕИТ и ОЗИ. Ефективен и стратегически управителен съвет, разполагащ със съответните правомощия, извършва мониторинг на изпълнението на тези мерки на равнището на ЕИТ и осигурява необходимите стимули и контрол, включително чрез основаващ се на резултатите процес на разпределяне на средствата, за да се гарантира изпълнението на мерките от ОЗИ.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

3.6.1. Оперативен модел на ОЗИ

ЕІТ гарантира, че действията за изпълнение на ОЗИ са в пълно съответствие със съответните изисквания, предвидени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺, включително като осигурява прехода на съществуващите осем ОЗИ, така че да бъдат спазени новите критерии за изпълнение на европейските партньорства, определени в посочения регламент. Следователно ЕІТ дава засилени оперативни насоки на ОЗИ и осъществява постоянен мониторинг върху резултатите на ОЗИ, за да се гарантира спазването на принципите на добро управление, мониторинг и оценка, определени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺⁺, както и на принципите и критериите, определени за европейските партньорства в Регламент (ЕС) 2021/...⁺, и привеждането в съответствие с изискванията, произтичащи от приоритетите и показателите на „Хоризонт Европа“ с цел повишаване до максимум на тяхната ефективност и въздействие въз основа на дългосрочна стратегия за сътрудничество между ЕІТ и ОЗИ. Предприемат се подходящи корективни мерки, в случай че ОЗИ се представя незадоволително, дава неадекватни резултати, не постига очакваното въздействие или няма добавена стойност от Съюза.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

ЕИТ гарантира, че мерките за осигуряване на трайна отвореност на ОЗИ за нови членове, както и за прозрачност по време на изпълнението, ще бъдат подобрени, по-специално чрез приемане и прилагане на прозрачни, ясни и последователни критерии за присъединяване и напускане за новите членове, придаващи стойност на партньорствата, както и чрез други разпоредби, като например прозрачни процедури за изготвяне на техните бизнес планове и чрез системен мониторинг на дейностите на ОЗИ. Наред с това ОЗИ осъществяват дейностите си при пълна прозрачност, включително чрез отворени покани за определяне и подбор на техните проекти, партньори и други дейности, и продължават да бъдат отворени и динамични партньорства в целия Съюз, към които новите партньори, включително все по-голям брой МСП и стартиращи предприятия, които носят добавена стойност за партньорството, могат да се присъединяват на базата на високи постижения и значимост на иновациите. С цел да се ограничи концентрацията на финансиране и да се гарантира, че дейностите на ОЗИ се възползват от широка мрежа от партньори, процедурата по изготвяне на техните бизнес планове (включително определянето на приоритетите, подбора на дейностите и разпределението на средствата) и на съответните решения за финансиране се прави по-прозрачна и приобщаваща. Многогодишните стратегии на ОЗИ обхващат разширяването на партньорството, включително създаването на нови ЦСП, за които управителният съвет отпуска подходящ бюджет. При вземането на решение относно финансирането управителният съвет взема предвид напредъка към постигането на целите, посочени в многогодишните стратегии, *inter alia*, и броя на ЦСП. ОЗИ използват по-широко механизми за конкурентно финансиране и увеличават откритостта на поканите за представяне на предложения, особено за проекти, които са отворени за трети страни. Всички тези мерки ще увеличат броя на участващите субекти, свързани с дейностите на ОЗИ. И накрая, в редовните си доклади ОЗИ докладват за участието на нови партньори като един от елементите на основаното на резултатите финансиране.

Като се има предвид, че ОЗИ работят по цялата верига на стойността на иновациите, те гарантират в своя бизнес план подходящ и непрекъснат баланс между трите страни на триъгълника на знанието и свързаните с него дейности. ЕИТ извършва мониторинг на дейностите на ОЗИ, за да гарантира, че те се осъществяват чрез стройна, ефикасна и икономически ефективна структура, която свежда до минимум административните, управленските и режимните разходи. ЕИТ гарантира, че ОЗИ постигат очакваното въздействие посредством широк спектър от дейности, определени в бизнес плановете на ОЗИ и спомагащи ефективно за изпълнението на набелязаните цели, включително потенциалното въздействие върху екосистемите за иновации на равнището на Съюза, на национално, регионално и местно равнище.

Изпълнението на поетите ангажименти от всеки от партньорите в ОЗИ се гарантира чрез редовно съпоставяне на действителните вноски на партньорите спрямо поетите ангажименти. ЕИТ гарантира, че ОЗИ са въвели система за управление на риска за случаите, когато някои партньори не са в състояние да изпълнят първоначалните си ангажименти. В стремежа си за постигане на финансова устойчивост на своите дейности ОЗИ търсят широк спектър от източници на приходи и инвестиции. За тази цел ОЗИ гарантират, че условията за достъп до партньорството остават привлекателни за широк кръг от потенциални партньори. Членските вноски или таксите за обучение не следва да представляват пречка за участието на съответните партньори в ОЗИ, по-специално на МСП, стартиращите предприятия и студентите.

3.6.2. Модел за финансиране на ОЗИ

Благодарение на олекотен и опростен модел на финансиране ЕИТ се очаква да засили въздействието на ОЗИ и тяхното участие за постигането на целите на ЕИТ и програма „Хоризонт Европа“ и да стимулира ангажираността на партньорите на ОЗИ. За да увеличи добавената стойност на оказваната от него подкрепа, ЕИТ адаптира модела си на финансиране. ЕИТ полага максимални усилия, за да улесни плавния преход между периодите на МФР, по-специално за текущите дейности. Има три основни области, в които ЕИТ въвежда подобрения.

Първо, ЕИТ постепенно намалява процента на финансиране за дейности на ОЗИ с добавена стойност¹⁺, за да се увеличат равнищата на частните и публичните инвестиции, различни от приходи от техни партньори. Адаптирането на модела на финансиране се очаква да улесни способността на ОЗИ да управляват прехода към състояние на финансова устойчивост. Очаква се ОЗИ да бъдат насърчавани да намаляват постепенно, по време на срока на действие на споразуменията за партньорство, дела на финансирането от ЕИТ в своя бизнес план, като същевременно увеличават нивото на съвместните инвестиции от източници извън ЕИТ. През всички фази от жизнения цикъл на ОЗИ (стартиране, набиране на сили, зрелост, излизане от схемата за безвъзмездни средства от ЕИТ) се прилагат намаляващи коефициенти на финансиране от ЕИТ за дейности на ОЗИ с добавена стойност, както е посочено в следната таблица:

	Стартиране	Набиране на сили	Зрелост	Излизане от схемата за безвъзмездни средства от ЕИТ
Години	1 – 4	5 – 7	8 – 11	12 – 15
Процент на финансиране от ЕИТ	До 100 %	До 80 %	До 70 %	До 50 % през година 12, намаляващи с 10 % годишно

Фигура 1: Проценти на финансиране от ЕИТ за периода 2021—2027 г.

¹ Съгласно определението в член 2, точка 13 от Регламент (ЕС) 2021/... .

⁺ ОВ: моля въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

Поради специфичния си характер дейностите на някои ОЗИ може да се нуждаят от допълнителни стимули. За тази цел управителният съвет може да реши да прилага по-благоприятни условия за финансиране на съвместни дейности между различни ОЗИ, дейности по РИС и пилотната инициатива за висше образование.

Второ, ЕИТ гарантира, че процесът за предоставяне на безвъзмездни средства ще следва основаващ се на резултатите модел на финансиране. Доколкото е възможно, се увеличава използването на многогодишни безвъзмездни средства. Финансирането от ЕИТ е пряко обвързано с напредъка в областите, определени в член 10 и член 11, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺, и с целите на ОЗИ, както са установени в техните бизнес планове, и може да бъде намалено, изменено или прекратено при липса на резултати. Inter alia, ЕИТ дава по-големи стимули на ОЗИ да търсят нови партньори и предприема корективни мерки, базирани по-специално на индивидуалните постижения на ОЗИ, за да се гарантира най-високо равнище на въздействие.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

Трето, ЕИТ прилага строги правила за укрепване на механизма за всеобхватна оценка преди изтичането на първоначалния срок от седем години от започването на дейността на ОЗИ в съответствие с членове 10 и 11 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺. Тази всеобхватна оценка трябва да бъде извършвана с помощта на независими външни експерти и е съобразена с най-добрите международни практики и с критериите за мониторинг и оценка на европейските партньорства, определени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺⁺. Тя се извършва преди изтичането на първоначалния седемгодишен срок. Въз основа на всеобхватната оценка управителният съвет взема решение дали да продължи предоставянето на финансово участие за ОЗИ, да направи промени в него или да го преустанови (и съответно да не удължи срока на действие на споразумението за партньорство с тази ОЗИ) и да преразпредели ресурсите за дейности, чрез които се постигат по-добри резултати. Преди да вземе това решение, управителният съвет иска становището на групата на представителите на държавите членки.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

3.6.3. Намаляване на административната тежест

ЕІТ продължава да полага засилени усилия за опростяване, за да се намали административната тежест за ОЗИ, с което ще им позволи да изпълнят своите бизнес планове и многогодишните си стратегии по гъвкав и ефикасен начин. Подобно опростяване може да включва използването на еднократни суми или единични разходи за съответните дейности на ОЗИ. Освен това, за да се осигури по-добро планиране на ресурсите, по-специално за иновационните дейности, и да се улеснят поемането на по-сериозни ангажменти и дългосрочните инвестиции от партньорите, участващи в дейности на ОЗИ, ЕІТ подписва с ОЗИ, когато е целесъобразно, многогодишни споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства, включващи разпоредби за основаващо се на резултатите финансиране, в рамките на съответните споразумения за партньорство. Тези многогодишни споразумения за предоставяне на безвъзмездни средства имат срок на действие, който не надвишава три години.

3.6.4. Отношения на ЕИТ с ОЗИ след прекратяване на споразумението за партньорство

ЕИТ разработва общите принципи за отношенията с ОЗИ след прекратяването на споразумението за партньорство при спазване на рамката за европейските партньорства, установена с Регламент (ЕС) 2021/...⁺. Въз основа на задълбочено независимо проучване, проведено до края на 2023 г., ЕИТ, в тясно сътрудничество с Комисията, установява общата рамка за отношенията си с ОЗИ, чието споразумение за партньорство е прекратено или изтекло през програмния период 2021—2027 г. Това задълбочено независимо проучване включва оценка на усилията на ОЗИ за постигане на финансова устойчивост, генерираните приходи и финансовите перспективи на ОЗИ и набелязва всички дейности, чието продължаване може да бъде изложено на риск поради липса на ресурси. При положителен резултат от окончателния преглед ЕИТ може да сключи меморандум за сътрудничество^{1 ++} с ОЗИ, като това има за цел да се поддържа активно сътрудничество с нея след прекратяването на споразумението за партньорство.

Меморандумът за сътрудничество включва:

- а) правата и задълженията, свързани с продължаването на дейностите във връзка с триъгълника на знанието, както и с поддържането на екосистемата и мрежата на ОЗИ;

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

¹ Съгласно определението в член 2, точка 15 от Регламент (ЕС) 2021/... .

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в бележката под линия номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

- б) условията за използването на марката ЕИТ и участието в наградите на ЕИТ и в други инициативи, организирани от ЕИТ;
- в) условията за участие в академични и обучителни дейности, включително използването на обозначението на ЕИТ за образователни и обучителни програми и отношенията с Общността на бившите възпитаници на ЕИТ;
- г) условията за участие в публикувани от ЕИТ конкурентни покани за представяне на предложения за някои специфични дейности, включително съвместни дейности на различни ОЗИ и споделени услуги;
- д) условията за допълнителна подкрепа от ЕИТ за транснационални координационни дейности между ЦСП с висока добавена стойност от Съюза.

Като взема предвид резултатите от задълбочено независимо проучване, управителният съвет определя продължителността, съдържанието и структурата на меморандума за сътрудничество, включително специфичните дейности на ОЗИ, които могат да бъдат подкрепени съгласно втора алинея, букви а) — д). ОЗИ имат право да участват в дейностите на ЕИТ в съответствие с условията, определени в меморандума за сътрудничество, включително участието в конкурентни покани за представяне на предложения.

3.7. Полезни взаимодействия и допълване с други програми на Съюза

Въз основа на широкия си обхват на действие и своята отличителна роля като неразделна част от „Хоризонт Европа“ ЕИТ е в състояние да създаде полезни взаимодействия и да осигури взаимно допълване, като се избягва дублирането, с други програми или инструменти на Съюза, включително чрез засилване на своята подкрепа за ОЗИ при техните дейности по планиране и изпълнение. Очаква се ЕИТ да допринесе за полезни взаимодействия в средносрочен и дългосрочен план, *inter alia* по отношение на следното:

„Еразъм+“:

- ЕИТ се стреми да установи полезни взаимодействия между общностите на „Еразъм +“ и ЕИТ. Сътрудничеството трябва да бъде насочено към предоставянето на учащите по „Еразъм+“, записани в партниращи си с ОЗИ висши учебни заведения, на достъп до летни училища или други съответни дейности за обучение (например в областта на предприемачеството и управлението на иновациите) и възможност за установяване на контакти с мрежата на бившите възпитаници на ОЗИ.

- Дейностите за сътрудничество могат да включват също така обучение от ЕИТ или ОЗИ на академичен персонал (от което и да е висше учебно заведение, включително извън ОЗИ) за учебните програми, включващи изучаване на предмети, свързани с предприемачеството и иновациите, както и изпитване, възприемане и прилагане в по-голям мащаб на иновативни практики, разработени в рамките на мрежите по програма „Еразъм+“ (като например алиансите за иновации между висши учебни заведения и предприятия) от ОЗИ и обратно.
- При възможност трябва да бъдат създадени полезни взаимодействия с инициативата за европейските университети, които биха могли да спомогнат за интегриране на образователните дейности на ЕИТ, така че да се постигне системно въздействие.

Програма „Цифрова Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета¹⁺.

- ОЗИ и в частност ЦСП си сътрудничат с европейските цифрови иновационни центрове по Регламент (ЕС) 2021/...⁺⁺ с цел подпомагане на цифровата трансформация на промишлеността и организациите от публичния сектор.

¹ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програмата „Цифрова Европа“ и за отмяна на Решение (ЕС) 2015/2240 (ОВ ...).

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 13/21 (2018/0227(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

⁺⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 13/21 (2018/0227(COD)).

- Проучва се възможността за използване от ОЗИ на инфраструктури и капацитет, разработени в рамките на програма „Цифрова Европа“ (напр. източници на данни и библиотеки на алгоритми за изкуствен интелект и специализирани експертни центрове по високопроизводителни изчислителни технологии в държавите членки), за целите на образованието и обучението, както и за изпитвания и демонстрационни цели в проекти за иновации.

Фондове в областта на политиката на сближаване (по-специално Европейският фонд за регионално развитие и Кохезионният фонд, създадени с Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския фонд за регионално развитие и Кохезионния фонд, и Европейският социален фонд плюс, създаден с Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно Европейския социален фонд плюс (ЕСФ+))

- Чрез своите ЦСП и структури на РИС ОЗИ насърчават регионалното и междурегионалното сътрудничество между участниците в триъгълника на знанието и управляващите органи, прилагайки полезни взаимодействия с междурегионалното сътрудничество и инвестициите по целите вериги за създаване на стойност в свързаните приоритетни области, отнасящи се до интелигентната специализация, както и с работата на тематичните платформи за интелигентна специализация. Това сътрудничество с управляващите органи може да води до включване на дейностите на ОЗИ в оперативните програми. ЕИТ проучва и възможностите да допринесе за инициативите за развиване на уменията, осъществявани по линия на фондовете в областта на политиката на сближаване, чрез обмен на най-добри практики.

- ЕИТ насърчава сътрудничеството между съответните ОЗИ и платформите за интелигентна специализация с цел улесняване на полезните взаимодействия между ресурсите на ЕИТ, фондовете в областта на политиката на сближаване и другите програми на Съюза, национални и регионални програми. Целта е да се постигне по-широко представителство на дейностите на ЕИТ в целия Съюз, да се укрепят връзките със стратегиите за интелигентна специализация и да се използва по-добре РИС за привличане на ЕСИ фондовете към дейностите на ЕИТ и ОЗИ.

Програма InvestEU

- ОЗИ търсят съдействието на консултантския център на InvestEU за предоставянето на техническа подкрепа и помощ за поддържани от ОЗИ начинания при изготвянето, разработването и изпълнението на проекти.
- ОЗИ се стремят да допринасят за захранването на портала InvestEU с цел да доближат инвеститорите и финансовите посредници до поддържаните от ОЗИ начинания, в тясно сътрудничество със службите на Комисията и в полезно взаимодействие с ЕСИ.

Програма „Творческа Европа“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета^{1 +}.

¹ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програмата „Творческа Европа“ (2021—2027 г.) и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1295/2013 (ОВ ...).

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 14146/20 (2018/0190(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

Програмата „Творческа Европа“ ще бъде от значение, *inter alia*, за дейностите на евентуална бъдеща ОЗИ в областта на КТСИ. Трябва да бъдат развити силни полезни взаимодействия и взаимно допълване с програмата „Творческа Европа“ в области, като например творческите умения, работните места и бизнес моделите.

Програма „Единен пазар“, създадена с Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета¹ +.

ОЗИ се стремят към сътрудничество с мрежата Enterprise Europe и нейните секторни групи, за да улеснят сътрудничеството между предприятията, трансфера на технологии и партньорствата за иновации за предприемачите, желаещи да развиват дейността си в целия Съюз и извън него в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/...⁺⁺. Организациите в мрежата Enterprise Europe ще популяризират дейностите на ОЗИ сред МСП, които са техни клиенти. ЕИТ проучва възможностите за сътрудничество с програмите за мобилност за нови предприемачи с цел подобряване на техните предприемачески умения.

¹ Регламент (ЕС) 2021/... на Европейския парламент и на Съвета от ... за създаване на програма за единния пазар, конкурентоспособността на предприятията, включително малките и средните предприятия, областта на растенията, животните, храните и фуражите, и европейска статистика (Програма „Единен пазар“), и за отмяна на регламенти (ЕС) № 99/2013, (ЕС) № 1287/2013, (ЕС) № 254/2014 и (ЕС) № 652/2014 (ОВ ...).

+ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 18/21 (2018/0231(COD)), и добавете номера, датата и данните за публикацията в ОВ на регламента в бележката под линия.

++ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 18/21 (2018/0227(COD)).

4. ПРЕОДОЛЯВАНЕ НА КРИЗАТА В РЕЗУЛТАТ НА ИЗБУХВАНЕТО НА COVID-19

Големите социални, икономически, екологични и технологични промени вследствие на кризата във връзка с COVID-19 ще изискват сътрудничество на всички институции, органи, служби и агенции на Съюза. ЕИТ следва да допринася за необходимите усилия в областта на иновациите, като осигурява съгласуван отговор на кризата във връзка с COVID-19.

ЕИТ ще гарантира, че ОЗИ спомагат за и насърчават осигуряването на иновативни решения в различни области на действие съгласно приоритетите на Плана за възстановяване за Европа, Европейския зелен пакт, новата промишлена стратегия за Европа и ЦУР, като по този начин се допринесе за възстановяването на обществата и икономиката на Европа и се укрепят тяхната устойчивост и издръжливост.

По-специално ЕИТ следва да гарантира, че ОЗИ са в състояние да функционират с необходимата гъвкавост, за да се адаптират към предизвикателствата, произтичащи от кризата във връзка с COVID-19, както и към нови и неочаквани предизвикателства и приоритети. Под надзора и контрола на ЕИТ ОЗИ биха могли да създадат мерки, подходящи за целите за подкрепа и повишаване на устойчивостта на своите екосистеми, а именно на своите партньори и бенефициери, и извън рамките на съществуващите си общности. Следва да се обърне специално внимание на дейностите, насочени към засилване на устойчивостта на микропредприятията, МСП и стартиращите предприятия, както и на студентите, изследователите, предприемачите и служителите, които са засегнати особено силно от кризата във връзка с COVID-19.

ОЗИ се приканват също така да използват полезните взаимодействия с други инициативи и партньорства на Съюза, за да подкрепят силата на европейските иновационни екосистеми.

При адаптирането към новата ситуация ОЗИ могат да използват иновативни инструменти за сътрудничество, инструменти, информация и помощни услуги, за да осигурят сътрудничество и взаимодействие в рамките на своите общности.

ЕИТ, в търсене на полезни взаимодействия с други програми и агенции на Съюза, може да предлага инициативи въз основа на интегрирането на триъгълника на знанието, насочени към подпомагане на иновационните екосистеми в Съюза. За тази цел ЕИТ може да насърчава нови съвместни дейности на различни ОЗИ за справяне с предизвикателствата, произтичащи от кризата във връзка с COVID-19.

5. РЕСУРСИ

5.1. Бюджетни нужди

Бюджетните нужди на ЕИТ за периода 2021 – 2027 г. възлизат на 2 965 000 000 евро и са свързани с три основни компонента: 1) разходите за съществуващите осем ОЗИ (като е взето под внимание, че за три от тях сроковете на споразуменията за партньорство ще изтекат до 2024 г.) и стартирането на две нови ОЗИ (една през 2022 или 2023 г. и втора – през 2026 г.); 2) административни разходи на ЕИТ; и 3) разноски за дейности по подготовка, мониторинг, контрол, одит, оценка и други дейности и разходи, необходими за управлението и изпълнението на дейностите на ЕИТ, както и за оценка на постигането на неговите цели в съответствие с член 12, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

Около 2 854 000 000 евро (96 % от общия бюджет на ЕИТ) са предвидени за финансиране на съществуващите и новите ОЗИ, от които:

- а) поне 10 % и максимум 15 % се заделят за РИС;
- б) максимум 7 % се заделят за съвместни дейности на различни ОЗИ, включително подкрепа за ОЗИ, за които споразумението за партньорство е изтекло или прекратено;
- в) максимум 3 % се заделят за пилотна инициатива за висше образование с продължителност три години.

Чрез въвеждането на постепенно намаляващ процент на финансиране от ЕИТ се очаква ОЗИ да мобилизират допълнително 1500 млн. евро от други публични и частни източници. Бюджетът за стартирането на две нови ОЗИ (едната възможно най-скоро през 2022 г. или през 2023 г. и втората през 2026 г.) ще бъде около 300 млн. евро за всяка от тях. Ако има на разположение допълнителни бюджетни средства към тези на ЕИТ, ЕИТ може да постави началото и на допълнителни ОЗИ.

ЕИТ продължава да бъде стройна и динамична организация. Административните разходи на ЕИТ, покриващи необходимите разходи за персонал, административните, инфраструктурните и оперативните разходи, средно няма да надхвърлят 3 % от бюджета на ЕИТ. Част от административните разходи се покриват от Унгария чрез предоставяне на безплатно офис пространство до края на 2029 г. За тази цел се полагат значителни усилия за намаляване на административните разходи на ОЗИ, които при всички случаи следва да бъдат сведени до разумния минимум.

5.2. Въздействие (мониторинг и оценка)

Очаква се измерването на оказваното от ЕИТ въздействие да се подобрява непрекъснато през следващия програмен период, като се вземат под внимание извлечените поуки, натрупаният до момента опит и необходимостта от привеждане на неговите практики в съответствие с тези на „Хоризонт Европа“. ЕИТ прилага рамка за оценяване, докладване и мониторинг в съответствие с членове 10, 11 и 20 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺, с която се гарантира съгласуваност с цялостния подход, възприет по отношение на „Хоризонт Европа“, като същевременно следи за осигуряването на гъвкавост. По-специално се подобряват веригите за обратна информация между Комисията, ЕИТ и ОЗИ, така че целите да се преследват по последователен, съгласуван и ефективен начин.

⁺ ОБ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

5.2.1. Докладване и мониторинг

ЕИТ усъвършенства настоящата си система за мониторинг и въвежда рамка за докладване и мониторинг, включваща ключови показатели за изпълнение, в съответствие с показателите за пътища на въздействие на програма „Хоризонт Европа“. Докладването и мониторингът на оперативната дейност на ОЗИ, включително техните административни разходи, и постиганите от тях резултати са основна задача за ЕИТ и се извършват в сътрудничество с общите корпоративни служби, работещи по програма „Хоризонт Европа“ в Комисията. Системата за докладване и мониторинг, приложима за ОЗИ, се интегрира в общата система за мониторинг на „Хоризонт Европа“, по-специално чрез въвеждането на общи модели за данните, включително събирането на данни, съхранявани в общата база данни на „Хоризонт Европа“. Комисията взема участие в съвместното проектиране на всички релевантни показатели и инструменти за въздействие и мониторинг, разработвани или прилагани от ЕИТ, за да се гарантира последователност с цялостната система за мониторинг на „Хоризонт Европа“, включително показателите за пътища на въздействие, критериите за европейските партньорства и процеса на стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“. Процедурите за постоянен мониторинг, както и процедурите за междинен преглед и цялостна оценка, включително установяването на солиден набор от количествени и качествени показатели и свързаните с тях базови и целеви показатели, се установяват от управителния съвет. Освен това ЕИТ взема под внимание прилагането на методиката на радарите за иновации в „Хоризонт Европа“ и проучва как ОЗИ биха могли да използват радарите за иновации с цел подобряване на дейностите си по мониторинг.

Резултатите от този мониторинг се включват в многогодишните процеси на планиране на дейността на ОЗИ и обуславят разпределението на основащото се на резултати финансиране от ЕИТ на дейностите на ОЗИ и изготвянето на споразуменията за партньорство и на споразуменията за предоставяне на безвъзмездни средства с ОЗИ като бенефициери. Освен това се очаква резултатите от мониторинга на ОЗИ да бъдат включени в стратегическия процес на координиране на европейските партньорства.

Очаква се дейностите по линия на ЕИТ, включително тези, управлявани чрез ОЗИ, да имат:

- 1) технологично, икономическо и иновационно въздействие — посредством оказване на влияние върху създаването и растежа на предприятията и върху създаването на нови иновативни решения за справяне с глобалните предизвикателства, както и посредством създаване на преки и непреки работни места и мобилизиране на допълнителни публични и частни инвестиции;
- 2) научно и образователно въздействие — посредством укрепване на човешкия капитал в областта на научните изследвания и иновациите, насърчаване на иновативните и предприемачески умения както на индивидуално, така и на организационно равнище, и насърчаване на създаването и откритото разпространение на знания и иновации в обществото;

- 3) обществено въздействие, включително въздействие, произтичащо от предоставянето на системни решения в рамките на общността на ЕИТ и извън нея, също и чрез съвместни дейности на различни ОЗИ — посредством работа по приоритетите на политиката на ЕС в областта на изменението на климата (напр. смекчаване, адаптиране и устойчивост), енергетиката, суровините, здравеопазването, производството с висока добавена стойност, цифровите технологии, градската мобилност, храните, културата и творчеството или водите чрез възприемане на иновативни решения, ангажираност спрямо гражданите и крайните потребители и чрез по-голямо възприемане от обществото на новаторски решения в тези области.

ЕИТ осигурява разработването на специфичните показатели за въздействието върху обществото в областите на дейност на ОЗИ и извършва редовен мониторинг в съответствие с рамката на „Хоризонт Европа“ за оказване на въздействие върху обществото.

Въздействията, посочени в параграф 3, се измерват, наред с другото, в съответствие с показателите за пътища на въздействие, предвидени в приложение V към Регламент (ЕС)/2021...⁺.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

ЕІТ разработва съвместно с Комисията допълнителни показатели, включително показатели за въздействието върху обществото в областите на дейност на ОЗИ, като те се съобразяват с разработването на рамката от показатели на програма „Хоризонт Европа“ и отразяват цялостния подход, приложим за европейските партньорства, за принос към научното, икономическото и общественото въздействие. Привеждането на показателите за въздействието в съответствие с „Хоризонт Европа“ има за цел да се следи постиганият с течение на времето напредък по набелязаните цели, като се осигурява база от сравнителни данни за резултатите и въздействието, постигнати от ОЗИ, спрямо „Хоризонт Европа“. Освен това ЕІТ гарантира, че системата за мониторинг отчита напредъка по специфични за конкретния модел на ОЗИ дейности, като например интегрирането на триъгълника на знанието и предприемаческите умения. Показателите за дейностите на ЕІТ, свързани с образованието (включително тези, спомагащи за повишаване на капацитета на висшите учебни заведения), проследяват например:

- 1) придобиването на умения в областта на човешкия капитал и ангажираността на висшите учебни заведения и повишаването на капацитета (в краткосрочен план);
- 2) професионалното развитие и постиженията на висшите учебни заведения в местните екосистеми за иновации (в средносрочен план); както и
- 3) условията на труд и ролята и постиженията на висшите учебни заведения в местните екосистеми за иновации (в дългосрочен план).

Постоянният мониторинг на ОЗИ се извършва по ефективен начин и се отнася, наред с другото, до следното:

- 1) напредъка към финансова устойчивост, по-специално привличането на нови източници на инвестиции;
- 2) напредъка към общоевропейски обхват и отвореност, както и прозрачността на управлението;
- 3) ефективността при ускоряване на стопанската дейност (а именно създадени и подкрепяни начинания с висок растеж);
- 4) разходите за администрация и управление на всяка ОЗИ;
- 5) дейностите на ЦСП и центровете и структурите на РИС и тяхното интегриране в местните екосистеми за иновации;
- 6) изпълнението на дейности за образование и обучение, включително разширеното използване на обозначението на EIT.

В следната таблица е посочен неизчерпателен списък на ключови показатели за изпълнение и целите, които се очаква да бъдат подложени на мониторинг от ЕИТ през периода 2021—2027 г. Тези показатели дават основните насоки от гледна точка на приноса и резултатите във връзка с мониторинга върху изпълнението на ключовите цели на ЕИТ за периода 2021—2027 г., като например насърчаване на иновациите и предприемачеството чрез по-добро образование, увеличаване на регионалното и местното въздействие и отвореност за потенциални партньори и заинтересовани страни, осигуряване на баланс между приходите и разходите, създаване на нови ЦСП и въвеждане на пазара на нови иновативни решения за глобалните предизвикателства.

Показатели за управление на ЕИТ	Целева стойност за 2023 г. (базов вариант 2020 г.)	Целева стойност за 2027 г. (базов вариант 2020 г.)
Брой структури/организации, участващи в дейности на ЕИТ и ОЗИ	Увеличение с 20%	Увеличение с 50%
Брой иновации (продукти и услуги), пуснати на пазара	1 500	4 000
Висши учебни заведения, участващи в дейности на ЕИТ и ОЗИ	285	680
Брой учаци, участващи в дейности на ЕИТ и ОЗИ в областта на образованието	8 500	25 500
Брой подпомогнати стартиращи предприятия	300	700
Съфинансиране на ОЗИ	700 млн. евро	1500 млн. евро
Брой структури/организации, участващи в дейности на ЕИТ и ОЗИ, от региони извън тези на ЦСП на ОЗИ	Увеличение с 50%	Увеличение със 100%

За да се повишат отвореността и прозрачността, ЕИТ гарантира, че данните за проекти, които събира чрез своята система за вътрешен мониторинг, включително резултатите от ОЗИ, са напълно достъпни и интегрирани в общата система за управление на данни на програма „Хоризонт Европа“. ЕИТ следи за това подробна информация, изготвена в резултат на процеса му по мониторинг и оценка, да бъде предоставяна своевременно и да бъде достъпна в базата данни за програма „Хоризонт Европа“. Освен това ЕИТ осигурява специално отчитане на количественото и качествено въздействие, включително по отношение на финансовото участие за което са поети задължения и което е реално предоставено.

5.2.2. Оценка, междинен преглед и цялостна оценка

Периодичните независими оценки на дейностите на ЕИТ, включително тези, управлявани посредством ОЗИ, се извършват от Комисията в съответствие с регламенти (ЕС) 2021/...⁺ и (ЕС) 2021/...⁺⁺.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

⁺⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

В съответствие с член 20 от Регламент (ЕС) 2021/ ...⁺ междинната оценка оценява, наред с другото, резултатите и въздействието на пилотната инициатива за висше образование, ефективността на стратегиите за финансова устойчивост на ОЗИ, въздействието на дейностите по РИС и сътрудничеството между ЕИТ и изпълнителните органи по стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“. В тази връзка оценките на ЕИТ оценяват по-специално ефективността, ефикасността, значимостта, съгласуваността и добавената стойност от Съюза на дейностите на ЕИТ, включително чрез ОЗИ. Те се извършват от Комисията с помощта на независими външни експерти и се включват в оценките на „Хоризонт Европа, извършвани от Комисията, също така с оглед на системната оценка на стълб III „Иновативна Европа“ на „Хоризонт Европа“, по-специално по отношение на „обслужването на едно гише“ за иновации.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

Всяка ОЗИ е обект на цялостна оценка, извършвана от страна на ЕИТ, под надзора на управителния съвет и с подкрепата на независими външни експерти, преди края на срока на действие от седем години на споразумението за партньорство, както и на окончателен преглед преди края му. Въз основа на цялостна оценка управителният съвет взема решение дали да удължи срока на споразумението за партньорство след първите седем години, като окончателният преглед се използва като основа за договарянето на евентуален меморандум за сътрудничество. При извършването на тези оценки, в съответствие с член 11, параграф 5 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺, управителният съвет взема предвид критериите за изпълнение, мониторинг и оценка на европейските партньорства, установени в Регламент (ЕС) 2021/...⁺⁺, постигането на целите на ОЗИ, координацията ѝ с други съответни инициативи за научни изследвания и иновации, нейното равнище на финансова устойчивост, нейната способност да осигурява отвореност за нови членове, прозрачността на управлението ѝ и постиженията ѝ при привличането на нови членове, в рамките на участието на Съюза, посочено в член 21 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺, добавената стойност от Съюза и значението по отношение на целите на ЕИТ.

⁺ ОВ: моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

⁺⁺ ОВ: моля въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

Освен това, в съответствие с член 11, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺ под надзора на управителния съвет ЕИТ изготвя междинни прегледи на резултатите и дейностите на ОЗИ, които обхващат първите три години на действие на споразумението за партньорство (т.е. началната фаза на ОЗИ) и според случая – трите години след удължаването му (т.е. фазата на зрялост). Тези прегледи се основават на постоянния мониторинг, извършвано от ЕИТ. Те помагат на управителния съвет да получи информация на ранен етап относно резултатите на ОЗИ, що се отнася до тяхната стратегия и цели, както и за спазването на указанията на управителния съвет.

В съответствие с член 11, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2021/...⁺, в случай че постоянният мониторинг, междинният преглед или цялостната оценка на дадена ОЗИ показва незадоволителен напредък в областите, посочени в член 10 от същия регламент, или липса на добавена стойност от Съюза, управителният съвет предприема подходящи корективни мерки. Корективните мерки могат да възприемат формата на намаляване, изменение или оттегляне на финансовото участие на ЕИТ или прекратяване на споразумението за партньорство, както и на задължителни препоръки, свързани с дейностите на ОЗИ, или предложения за адаптиране на моделите ѝ за изпълнение и за функциониране.

Резултатите от тези междинни прегледи и оценки се оповестяват публично, съобщават се на Европейския парламент и на Съвета и се докладват на стратегическия процес за координиране на европейските партньорства.

⁺ ОВ: Моля, въведете в текста номера на регламента, съдържащ се в досие PE-CONS 8/21 (2019/0151(COD)).

ПРИЛОЖЕНИЕ 1

Информационен лист относно ОЗИ „Културни и творчески сектори и индустрии (КТСИ)“

I. В какво се състои предизвикателството

ОЗИ за КТСИ¹ могат да намерят хоризонтално решение за цяла поредица нововъзникващи предизвикателства с постоянен характер, решение за които може да се намери чрез образователни, научноизследователски и иновационни дейности. Тези предизвикателства могат да бъдат групирани в четири категории:

- 1) европейска креативност, културно и езиково многообразие;

¹ КТСИ са свързани с всички сектори и индустрии, чиито дейности се основават на културни ценности, културно многообразие и индивидуални и/или колективни художествени и други творчески форми на изразяване, независимо дали тези дейности са пазарно ориентирани или не, без оглед на вида организация, която ги осъществява, както и без оглед на начина на финансиране на тази организация. Тези дейности включват развитието на умения и таланти, с потенциал за генериране на иновации, създаване на благосъстояние и работни места чрез осигуряване на социална и икономическа стойност, включително чрез управление на интелектуална собственост. Тези дейности са свързани също така с разработването, производството, създаването, разпространението и съхраняването на стоки и услуги, които представляват културни, художествени или други творчески форми на изразяване, както и свързани с тях функции, като например образование или управление. Секторите на културата и творчеството включват *inter alia* архитектура, архиви, изкуства, библиотеки и музеи, художествени занаяти, аудио-визуална дейност (включително филми, телевизия, софтуерни продукти, видеоигри, мултимедийни продукти и записи на музика), материално и нематериално културно наследство, дизайн, задвижваните от творчески импулси сектори на луксозните стоки и на модата, фестивали, музика, литература, сценични изкуства (включително театър и танци), книги и издателска дейност (вестници и списания), радио и визуални изкуства, както и реклама.

- 2) европейска идентичност и сближаване;
- 3) заетост, икономическа устойчивост и интелигентен растеж в Европа; както и
- 4) Европа като глобален фактор.

Европейската креативност и културно многообразие зависят от наличието на устойчиви и солидни КТСИ. Тези сектори обаче са изправени пред редица предизвикателства, произтичащи от засилената конкуренция на глобални играчи и преминаването към цифровите технологии.

- Продуцентите, творците, дистрибуторите, разпространителите, кината и всички видове културни организации и предприятия трябва да въвеждат иновации, за да привличат нови зрители и да се разширяват, както и да разработват нови процеси, услуги, съдържание и практики, които да осигуряват обществена стойност.
- Недостигът на предприемачески и междусекторни умения в областта на културните и творческите сектори¹ засяга както нововъзникващите, така и много зрелите подсектори, които са подложени на дълбока цифрова трансформация. Тези умения са необходими за иновациите и са от решаващо значение в контекста на промените на пазара на труда, пред които е изправен секторът.

¹ Културните и творческите специалности в европейските университети са фокусирани главно върху „творческата част“ и завършващите висшисти не винаги са готови да навлязат на съвременния пазар на труда, тъй като им липсват междусекторни умения (в областта на предприемачеството, цифровите технологии и финансовото управление). Що се отнася до висшите учебни заведения, по отношение на образованието в сферата на комуникациите и медиите Съюзът изостава от Съединените американски щати (докато университетите в Съюза имат по-добри резултати в по-традиционни дисциплини, като „Изкуство и дизайн“ или „Сценични изкуства“).

- Културното наследство е безспорен израз на културна идентичност, важно обществено благо и източник на иновации, който осигурява добра възвръщаемост на инвестициите и значителни икономически приходи, но потенциалът му все още не е напълно използван. Тъй като културното наследство е катализатор за устойчиво обновяване въз основа на наследството, както и важен стимул за образование и учене през целия живот, чрез който се насърчават сътрудничеството и социалното сближаване, е възможно то да извлече големи ползи от ОЗИ, посветена на КТСИ.

Обществените предизвикателства, свързани с европейската идентичност и сближаване, могат като цяло да се опишат като липса на „мостове“, свързващи различните части на обществото и свързващи различни територии. Те включват проблеми, свързани със социалното изключване, необходимостта да се изградят по-тесни връзки между културите, да се защитава езиковото многообразие, включително езиците на малцинствата, и да се развие чувство за обща принадлежност на основата на нашето културно многообразие и общо наследство, които могат да се преодолеят чрез по-голямо приобщаващо и достъпно участие в общността, чрез иновации в областта на дизайна, архитектурата и използването на обществените пространства, както и чрез обществени иновации, в чиято основа е културата. По-конкретно:

- Наблюдава се ограничено сътрудничество сред научните изследователи и между научните изследователи и индустрията, както и между публичните организации и организациите от третия сектор, а също и недостатъчна координация и ненужно дублиране на усилията в областта на научноизследователската и развойната дейност, споделянето на методи, резултати и най-добри практики;
- Нивото на интеграция на творческите клъстери и иновационните центрове е недостатъчно;

- Значителна част от регионалните приоритети в Европа, свързани с интелигентната специализация, съдържа препратки към културата под различни ъгли (например културното наследство, творческите индустрии и изкуствата);
- Като се има предвид важната роля на културата и творчеството за икономическото и социалното развитие на градовете и регионите, както и способността им да спомогнат в още по-голяма степен за премахване на несъответствията в Европа, една общност за знания и иновации, посветена на КТСИ, разполага с голям потенциал.

Настоящите предизвикателства, свързани със заетостта, икономическата устойчивост и интелигентния растеж в Европа, включват социално-икономически проблеми, като борба с безработицата (особено младежката безработица), подобряване на уменията и работната среда и отстояване на позиции спрямо глобалната конкуренция.

- Има висока пазарна концентрация: през 2013 г. около 50 % от общия оборот и добавената стойност на Съюза се произведоха в Обединеното кралство, Германия и Франция.
- Глобализацията, цифровизацията и технологичните иновации оказват силно въздействие върху европейските промишлени отрасли. Тези тенденции промениха начина, по който хората на изкуството продуцират и разпространяват творбите си и осъществяват връзката си с публиката, променяйки традиционните бизнес модели на КТСИ, и доведоха до основна промяна в очакванията и поведението на потребителите. Освен това нарастващата мощ на неевропейските дружества за производство на съдържание оказва огромно въздействие върху традиционната верига на стойността.

- Творческите, културните и художествените продукции често са изправени пред предизвикателството да извлекат печалба от своето производство и продуктите си, поради което са много несигурни области на труд. Трябва да се потърсят нови, иновативни начини за подкрепа на микро-, малките и средните творчески и културни организации и предприятия.

И накрая, ролята на Европа като глобален фактор включва необходимостта от подобряване на разпространението на европейско културно съдържание. Европа трябва да продължи да бъде конкурентоспособна в глобалната цифрова надпревара за създаване на нови технологии (например изкуствен интелект, интернет на нещата, блокови вериги), като по отношение на тях КТСИ са важни генератори на съдържание, продукти и услуги. Освен това в световен мащаб КТСИ (например дизайн и архитектура) допринасят активно за устойчивото развитие и стимулират екологичните иновации, като същевременно културното съдържание (литература, филми и изкуства), в допълнение към самостоятелното си значение, може да повиши осведомеността за екологичните проблеми и да предостави информация за изграждане на общественото мнение.

II. Относителност и въздействие

Със своя цялостен и интегриран подход една ОЗИ в областта на КТСИ ще спомогне за преодоляване на всички предизвикателства, определени в раздел I. Обхващайки почти всички сектори на живота, обществото и икономиката ни, е възможно тази ОЗИ да бъде особено релевантна от гледна точка на оказваното икономическо и обществено въздействие и ще отключи стратегически възможности за икономически, технологични и социални иновации. Освен това тя вероятно ще бъде от основно значение, за да се даде възможност на висшите учебни заведения в областта на изкуствата да изпълняват по-активна роля в развитието на хибридни компетентности и предприемаческо мислене, което отговаря по-добре на нуждите на промишлеността.

Иновациите, основаващи се на културата и движени от творческия стремеж, стимулират европейската конкурентоспособност, било пряко – чрез създаването на нови предприятия и работни места, било косвено – като водят до междусекторни ползи за икономиката като цяло, подобряват качеството на живота и повишават привлекателността на Европа. Културните и творческите сектори (например културното наследство и изкуствата) се разглеждат все повече като нов източник на интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж и работни места. В тези сектори вече са заети над 12 милиона души в Съюза, което се равнява на повече от 7,5 % от всички заети лица в Съюза. Културното наследство е основен компонент на културните и творческите сектори и има важен принос за привлекателността на регионите, малките и големите градове и селските райони на Европа. То е стимул за инвестиции от частния сектор, за привличане на таланти, за създаване на предприятия и за пряко и непряко създаване на работни места.

Приносът на културата и творчеството за иновациите се стимулира във все по-голяма степен от нетехнологични фактори, като креативността, дизайна и новите организационни процеси или бизнес модели. По-специално секторите, които имат ясни вериги за създаване на стойност (т.е. музика, изкуства, дизайн, мода, аудио-визуално съдържание, видеоигри и архитектура), разполагат с голям капацитет за иновации от икономическа гледна точка и са в състояние да стимулират иновациите в други сектори на икономиката.

Културата и участието в културни дейности имат пряко отражение върху благосъстоянието на гражданите и социалното приобщаване. Културните и творческите индустрии засилват идентичността, демокрацията и участието в общността като обществени ценности. Културата разполага с голям потенциал за засилване на европейското чувство за принадлежност, в рамките на което многообразието е положителна черта. Това е от основно значение за създаването на възможности за изграждане на устойчивост, за социален достъп, сплотяване на обществото, борба с радикализацията и равенство между половете, както и за намиране на решения за преодоляване на политическата несигурност в Европа и необходимостта от единство.

Една ОЗИ, посветена на КТСИ, ще благоприятства възможностите за изграждане на мрежи от контакти, за сътрудничество, съвместно творчество и трансфер на ноу-хау между участниците в образованието, научните изследвания, стопанския сектор, публичните организации и организациите от третия сектор, както в рамките на секторите на културата и творчеството, така и с други сектори на обществото и икономиката. Тя има за цел да:

- подейства като катализатор отдолу-нагоре и отгоре-надолу за инициативите на равнището на Съюза, на национално и регионално равнище. Такава ОЗИ ще развие необходимите рамкови условия за създаването и разрастването на нови начинания в иновативни екосистеми;
- осигури на изследователите и учащите в множество дисциплини (включително изкуство, хуманитарни науки, социални науки, приложни точни науки и стопанска дейност), както и на предприемачите от културните и творческите индустрии и от други сектори, познанията и уменията, които са им необходими, за да намират иновативни решения и да ги превръщат в нови културни, обществени и бизнес възможности; както и

- даде възможност за по-нататъшно взаимно обогатяване с други сектори на икономиката и промишлеността, тъй като ще действа като ускорител за иновациите.

III. Полезни взаимодействия и взаимно допълване със съществуващи инициативи

Една ОЗИ в областта на КТСИ би допълвала редица други инициативи на Съюза, както и инициативи на равнището на държавите членки. Основните очаквани полезни взаимодействия на равнището на Съюза са представени в този раздел.

Очаква се ОЗИ в областта на КТСИ да установи солидни полезни взаимодействия със съответните инициативи на политиката по линия на „Хоризонт Европа“, и по-специално по линия на стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“ с клъстера „Култура, творчество и приобщаващо общество“ и неговите области на интервенция по отношение на културното наследство и демокрацията. Една бъдеща ОЗИ в областта на КТСИ би могла да осигури и ценни хоризонтални данни за различните дейности, които ще бъдат осъществени в клъстер „Цифрова сфера, промишленост и космическо пространство“, особено относно производствените технологии, в които необходимостта от разработване на нови продукти зависи в много голяма степен от КТСИ. Освен това тя би могла да допълва ефикасно други части от „Хоризонт Европа“, интервенцията от страна на ЕИТ — Цифрови технологии и действията, планирани по линия на други програми на Съюза, като например Програмата „InvestEU“, „Еразъм+“, програмата „Творческа Европа“, програмата „Цифрова Европа“ или фондовете в областта на политиката на сближаване.

Програмата „Творческа Европа“ ще бъде от голямо значение за дейностите на ОЗИ в областта на КТСИ. Програмата „Творческа Европа“ подбира направления и специални покани, в които са отразени някои от предизвикателствата, пред които е изправен културният и творчески сектор (например уменията и заетостта и бизнес моделите), и цели да развие солидни полезни взаимодействия и взаимно допълване. В рамките на Програмата „InvestEU“ и в контекста на ограничения достъп до финансиране за секторите на културата и творчеството се очакват полезни взаимодействия с финансовия механизъм за подпомагане на развиването на културни и творчески проекти чрез предоставяне на гаранции на финансовите посредници.

Платформата на стратегията за интелигентна специализация (стратегия на S3), посветена на модернизирването на промишлеността, е набелязала редица фокусирани върху КТСИ стратегии в областта на научните изследвания и иновациите за проучване на нови връзки между местните активи, потенциалните пазари и обществените предизвикателства чрез участието на широк кръг действащи лица от сферата на предприемачеството. По-специално, насърчаването на нови партньорства между научноизследователските организации, предприятията и публичните органи е от основно значение за стратегията на S3 и изисква да бъдат създадени нови платформи за сътрудничество.

IV. Заключение

ОЗИ в областта на КТСИ е най-подходящото решение за справяне с основните икономически и обществени предизвикателства, посочени в това приложение. Креативността е ключов двигател за иновациите и ОЗИ в областта на КТСИ има капацитета да разгърне потенциала на художествената, основана на култура креативност и да спомогне за укрепване на конкурентоспособността, устойчивостта, просперитета и интелигентния растеж в Европа.

ПРИЛОЖЕНИЕ 2

Информационен лист относно ОЗИ в областта „сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“

Настоящото приложение представя преглед на областта „Секторите на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ към момента на изготвяне на СИП за периода 2021—2027 г. Преди създаването на ОЗИ в областта на „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ Комисията извършва анализ, за да отрази развитието на научните, технологичните и социално-икономическите тенденции и да осигури:

- 1) пълно съответствие със стратегическото планиране на „Хоризонт Европа“;
- 2) пълно съответствие с критериите за европейските партньорства, установени в Приложение III към Регламент (ЕС) 2021/...⁺;
- 3) съгласуваност със съществуващите инициативи на равнището на Съюза, на национално и регионално равнище, включително европейските партньорства и мисии.

⁺ ОБ: моля, въведете в текста номера на регламента, който се съдържа в досие ST 7064/20 (2018/0224(COD)).

I. Предизвикателството

Моретата, океаните и вътрешните водоеми изпълняват централна роля за живота, здравето и благосъстоянието на човека, за осигуряването на храна, за критичните екосистемни услуги, за енергията от възобновяеми източници и други ресурси, както и за динамиката, свързана с климата, и за опазването на биологичното разнообразие. През последните 100 години прекомерното използване и лошото управление на природните ресурси оказаха голям натиск върху сладководните и морските екосистеми. Поради това представлява предизвикателство създаването на кръгова и устойчива синя икономика, която се развива в рамките на екологичните предели и се основава на надеждна наличност на приемливо количество и качество на водата, както и на здравословни и функциониращи сладководни и морски екосистеми. Това предизвикателство обхваща основно: 1) недостига на вода, сушата и наводненията; 2) влошаването на състоянието на морската и сладководната екосистема; и 3) кръговата и устойчива синя икономика.

1. Недостиг на вода, суша и наводнения

Трайното изменение на климата и прекомерното извличане на сладки води увеличават сериозността и честотата на недостига на вода и сушите. Без иновативни методи и технологии за събиране, прогнозиране, подготовка и разпространение на информация и решения относно безопасността на водните обекти, потенциалните заплахи и смекчаването на рисковете, Съюзът е изложен на опасността от тежки икономически и социални вреди. Недостигът на вода съпътства натиска върху земята поради необходимостта от увеличаване на производството на биомаса, улавянето на въглерод и дивата природа, за да се постигнат целите за декарбонизация и биологично разнообразие. Оценката на въздействието на Комисията¹ показва, че прехвърлянето на производството на протеини към аквакултури, за които е характерно самостоятелно хранене, и към интегрирани мултитрофични аквакултури и аквапоника би могло да облекчи натиска върху земята и сладките води.

¹ Оценка на въздействието, придружаваща съобщението на Комисията от 17 септември 2020 г., озаглавено „Засилване на европейската амбиция в областта на климата за 2030 г. Инвестиция в неутрално по отношение на климата бъдеще в полза на нашите граждани“.

2. Влошаване на състоянието на морската и сладководната екосистема

Крайбрежните, морските и сладководните екосистеми са подложени на натиск от пряката човешка дейност и ускоряването на изменението на климата. Щетите включват загуба на биологично разнообразие, изчерпване на рибните запаси, щети на морското дъно, включително от използването на вредни съоръжения като риболовни уреди, преграждане на реки, замърсяване от еутрофикация и натрупване на морски отпадъци, включително високо равнище на риболовни уреди и пластмасови микрочастици, които се изхвърлят в океаните. Лошото екологично здраве не само застрашава целите в областта на биологичното разнообразие, но и вреди на общностите и предприятията, които зависят от чистата вода и здравите екосистеми. Световният пазар на стоки и услуги за измерване и смекчаване на това влошаване се разраства и е силно конкурентен. Иновациите, които могат да повишат, да възстановят и оздравят морския, крайбрежния и сладководния капитал, както и иновациите в устойчиви риболовни уреди и методи, са от ключово значение за конкурентоспособността на предприятията в Съюза и за подпомагането на работните места и растежа в целия Съюз.

3. Кръговата и устойчива синя икономика

Пътят на кръговата икономика не само предпазва здравето на човека и ефективното използване на ресурсите, но също така е двигател на устойчивия растеж.

Планираният безпрецедентен растеж на вятърната енергия от разположени в морето съоръжения и други иновативни технологии за океанска енергия, които не трябва да подронват опазването на околната среда, предлага възможности както за подобряване на биологичното разнообразие (като изкуствени рифове и развъдници за стриди), така и за нови дейности, при които се използват пространството и електроенергията от възобновяеми източници, като например аквакултурите и водородната електролиза. Аквакултурите, за които е характерно самостоятелно хранене, са в състояние да рециклират излишните хранителни вещества, които иначе биха причинили еутрофикация. Новите цели за намаляване на емисиите и за възобновяемите горива в морския транспорт изискват иновации в задвижването и логистиката. С повторното използване на отпадъчните води се предотвратява недостигът, който може да бъде изострен от променящия се климат.

II. Относителност и въздействие

Със своя цялостен и интегриран подход една ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ ще спомогне за преодоляване на предизвикателствата, посочени в раздел I. Тази област разполага с относително солидна база от знания и голям пазарен потенциал. През последните 15 години европейските държави извършиха повече научни изследвания в областта на водните науки и технологии, отколкото Съединените американски щати и останалата част от света. Освен това Съюзът, заедно с Китай и Съединените американски щати, е една от водещите морски икономики. Според последните данни от 2018 г. в утвърдените сектори на синята икономика са били заети над пет милиона души в Съюза и те са генерирали оборот на стойност 750 милиарда евро и брутна добавена стойност в размер на 218 милиарда евро. Налице е обаче очевидна разпокъсаност на усилията и разминаване между дейностите в областта на образованието, научните изследвания и иновациите. Например по-малко от 20 % от организациите за научноизследователска и развойна дейност в областта на науките за водите имат ефективно сътрудничество с промишлени отрасли или предприятия.

Нововъзникващите иновационни сектори (като биотехнологиите и производството на енергия от разположени в морето съоръжения) откриват нови пазарни възможности за нови технологии и нови стопански дейности и висококвалифицирани работни места. Тези сектори и технологичният преход на по-традиционните сектори, свързани с морето, ще изискват трансдисциплинарни подходи и нови видове образование отвъд границите на отделните дисциплини. По-специално академичните програми обикновено са доста обширни, докато за секторите са необходими специфични знания и умения. Освен това учебните програми в области като инженерство, градоустройство и архитектура не обхващат в достатъчна степен въпроси, свързани с екологията, морското инженерство и управлението на водите.

Създаването на ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ има за цел да включва реален принос за укрепване на екосистемите за иновации и стимулиране на сътрудничеството в рамките на триъгълника на знанието, за да се ускори внедряването на нови технологии и подходи и да се стимулира разработването на по-устойчиви продукти и методи, по-специално що се отнася до риболовните уреди. Създаването на паневропейска мултидисциплинарна общност от партньори в триъгълника на знанието би спомогнало за популяризиране на визията за синята икономика и за повишаване на конкурентоспособността в световен мащаб на европейските морски и мореплавателски науки и технологии. Такава общност би спомогнала за пускането на пазара на иновативни проекти в областта на синята наука и технологии, които биха предоставили решения на неотложните практически предизвикателства, свързани с устойчивостта, и биха допринесли за „основана на екосистемите синя икономика“ не само на европейско, но и на световно равнище. ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ ще доведе до по-добро управление на взаимодействието между човека и водните и морските екосистеми, което пряко ще допринесе за устойчива синя икономика, която се развива в рамките на екологичните предели, по-специално чрез осигуряване на устойчиво управление на морските екосистеми.

III. Полезни взаимодействия и взаимно допълване със съществуващи инициативи

ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ установява възможно най-силни полезни взаимодействия с относимите инициативи за политика на Съюза, както и с „Хоризонт Европа“, и си взаимодейства на международно равнище с относимите инициативи на ООН и ЦУР, по-специално ЦУР 6 „Чиста вода и канализация“, ЦУР 11 „Устойчиви градове и селища“, ЦУР 13 „Действия в областта на климата“ и ЦУР 14 „Живот под водата“.

ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ се привежда в съответствие с приоритетите, установени в Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета¹, Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета², Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета³, Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета⁴, съобщението на Комисията от 10 октомври 2007 г. относно интегрирана морска политика за Европейския съюз и международни ангажименти. ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ допринася за постигането на приоритетите, установени в Европейския зелен пакт, по-специално стратегията „От фермата до трапезата“, плана за действие за нулево замърсяване на водата, въздуха и почвата и инициативите за увеличаване и по-добро управление на капацитета на вътрешните водни пътища, както и стратегията на ЕС за биологичното разнообразие за 2030 г.

-
- ¹ Директива (ЕС) 2020/2184 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2020 г. относно качеството на водата, предназначена за консумация от човека (ОВ L 435, 23.12.2020 г., стр. 1).
- ² Директива 2008/56/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морска стратегия) (ОВ L 164, 25.6.2008 г., стр. 19).
- ³ Директива 2014/89/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за установяване на рамка за морско пространствено планиране (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 135).
- ⁴ Регламент (ЕС) № 1380/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013 г. относно общата политика в областта на рибарството, за изменение на регламенти (ЕО) № 1954/2003 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на регламенти (ЕО) № 2371/2002 и (ЕО) № 639/2004 на Съвета и Решение 2004/585/ЕО на Съвета (ОВ L 354, 28.12.2013 г., стр. 22).

Някои регионални стратегии на S3 са набелязали редица стратегии в областта на научните изследвания и иновациите, които са насочени към морската и водната индустрия, и проучват възможностите за нови връзки между местните активи, потенциалните пазари и обществените предизвикателства чрез участието на широк кръг предприемачи.

Трябва да се гарантира солидно взаимно допълване с компонентите на „Хоризонт Европа“ и да се избягва дублиране, по-специално с:

- 1) евентуалната мисия за „Добро състояние на Океаните, моретата и крайбрежните и вътрешните води“;
- 2) съответните европейски партньорства, по-специално тези за „Неутрална по отношение на климата, устойчива и продуктивна синя икономика“, „Спасяване на биологичното разнообразие с цел опазване на живота на Земята“, „Вода за всички“, „Преход към чиста енергия“, „Движеща сила за градския преход“, „Продоволствени системи“ и „Научни изследвания и иновации в Средиземноморския регион“ („Хоризонт 2020“);
- 3) всички клъстери от стълб II „Глобални предизвикателства и конкурентоспособност на европейската промишленост“;
- 4) научноизследователски инфраструктури;
- 5) ЕСИ.

Трябва да се гарантира солидно взаимно допълване и с Европейската инвестиционна банка (ЕИБ) и BlueInvest за възприемането на обещаващите иновации и да се избягва дублиране.

IV. Заключение

ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“ е най-подходящото решение за справяне с основните икономически, екологични и обществени предизвикателства, посочени в това приложение. Тази ОЗИ е необходима по-специално за укрепване на екосистемите за иновации в цяла Европа, които се борят с предизвикателствата, свързани с водите, обучаване на следващото поколение новатори и предприемачи и намиране и подпомагане на иновативни решения за тези предизвикателства.

ОЗИ в областта „Сектори на водите, мореплаването и моретата и техните екосистеми“:

- 1) намалява фрагментирането на иновационната среда в секторите на водите, мореплаването и моретата чрез насърчаване на създаването на екосистеми за иновации, които ще свързват участниците и мрежите от различни сектори и дисциплини на равнището на Съюза, на национално, регионално и местно равнище;
- 2) насърчава интегриран и мултидисциплинарен подход чрез сътрудничество между висшите учебни заведения, научноизследователските организации, иновативните предприятия, организациите от публичния и третия сектор в секторите на синята икономика с оглед постигане на целите на Съюза относно екологичния и цифровия преход;
- 3) свързва участниците и мрежите от различни сектори и дисциплини на равнището на Съюза, на национално, регионално и местно равнище, по-специално при определянето на съответната стратегия на S3 и допълнителни регионални стратегии, които включват секторите на синята икономика;

- 4) обучава и развива следващото поколение новатори и предприемачи в секторите на синята икономика, като им предоставя необходимите предприемачески и технически умения, необходими за устойчиво и конкурентоспособно развитие;
 - 5) допринася за развиването на подходящи рамкови условия за превръщането на идеите в нови технологични разработки и социални иновации, както и за тяхното навлизане на пазара, с цел да се подобри качеството на живота и те да бъдат от полза за гражданите на Съюза;
 - 6) осъществява полезни взаимодействия с други европейски партньорства, мисии, с ЕСИ, ЕИБ и BlueInvest с цел да се увеличат иновациите, да се даде възможност на другите сектори да постигнат устойчив просперитет и да се засили навлизането на иновативни решения на пазара и тяхното приемане от обществото; както и
 - 7) укрепва позицията на Съюза като глобален фактор в областта на океанологията, управлението на вътрешните води и опазването и възстановяването на екосистемите.
-